HUITTISTEN AURINKOVOIMALAN OSAYLEISKAAVA

VASTINEET KAAVALUONNOKSESTA ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

Sisällysluettelo

1. L01 ELY-KESKUS, 11.4.2025 2
2. L02 SUOMEN ERILLISVERKOT OY, 7.2.2025 19
3. L03 ETELÄ-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖTOIMISTO 25.3.2025 19
4. L04 FINGRID OYJ, 27.3.2025 21
5. L05 LUONNONVARAKESKUS, 2.4.2025 22
6. L06 METSÄKESKUS, 31.4.2025 23
7. L07 SATAKUNNAN MUSEO, 31.3.2025 26
8. L08 SATAKUNTALIITTO, 4.4.2025 27
9. L09 TURVALLISUUS JA KEMIKAALIVIRASTO (TUKES), 26.3.2025 30
10. L10 VESIHUOLTO (HUITTISTEN KAUPUNKI) 17.2.2025 30
11. M01 YKSITYISHENKILÖ 1, 24.02.2025 31
12. M02 YKSITYISHENKILÖ 2, 28.2.2025 32
13. M03 YKSITYISHENKILÖ 3, 27.2.2025 34
14. M04 YKSITYISHENKILÖ 4, 27.2.2025 35
15. M05 YKSITYISHENKILÖ 5 1/3, 28.2.2025 36
16. M05 YKSITYISHENKILÖ 5 2/3, 28.2.2025 37
17. M05 YKSITYISHENKILÖ 5 3/3, 28.2.2025 38
18. M06 YKSITYISHENKILÖ 6, 26.2.2025 39
19. M07 YKSITYISHENKILÖ 7, 28.2.2025 41
20. M08 YKSITYISHENKILÖ 8, 26.2.2025 42
21. M09 YKSITYISHENKILÖ 9, 28.2.2025 43
22. M10 YKSITYISHENKILÖ 10, 27.2.2025 46
23. M11 YKSITYISHENKILÖ 11, 27.2.2025 48
24. M12 YKSITYISHENKILÖ 12, 28.2.2025 48
25. M13 YKSITYISHENKILÖ 13, 25.2.2025 49

YLEISTÄ

Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavaluonnos on ollut nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 30.1–28.2.2025. Kaavaluonnoksesta toimitettiin yhteensä 10 lausuntoa ja 13 mielipidettä (yksi mielipiteen antajista on lähettänyt mielipiteensä kolmessa osassa). Lisäksi kaupungille on tullut suoraan kolme muuta yhteydenottoa, joissa esiin tuodut asiat huomioidaan mahdollisuuksien mukaisesti kaavoitusprosessissa. Tässä koosteessa käsitellään Huittisten kaupungille osoitetut lausunnot ja ohjeistuksen mukaan jätetyt mielipiteet.

Lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot. Yksityishenkilöiden mielipiteissä ei esitetä nimiä eikä kiinteistön osoite- ja rekisteritietoja henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädännön perusteella. Mahdolliset kaavaluonnosta ja hanketta referoivat johdantotekstit tms. on poistettu. Lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäistä sisältöä on saatettu paikoin tiivistää. Lausunnoissa ja mielipiteissä mukana olleita liitteitä ja karttoja ei esitetä tässä koosteessa, mutta ne on toimitettu hankkeesta vastaavalle.

Yksityishenkilöllä tässä vastinekoosteessa tarkoitetaan tahoa, joka on laatinut ja/tai allekirjoittanut mielipiteen. Tämä taho voi koskea yhtä tai useampaa henkilöä.

LAUSUNNOT

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
1. L01 ELY-keskus, 11.4.2025	ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO Kaavoitus Alueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavat 1 ja 2. Satakunnan maakuntakaava 2050 on vireillä ja luonnos on ollut nähtävillä 4.11.-5.12.2024. Hanke on itäosalta pieneltä osin Huittisten keskustan ja sen lievealueiden osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisella (M) alueella. Hankealueen itäosalla on vireillä Maurialan teollisuusalueen laajennuksen osayleiskaava, missä hankealue sijoittuu teollisuus- ja varastoalueelle (T). Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole asemakaavoja. ELY-keskus toteaa, että MRL 44 §:n tarkoittaman yleiskaavan käyttöä ohjaamaan aurinkovoimarakentamista, ei eri tulkinnoissa ole pidetty mahdollisena. Hankkeessa tulee siten varautua rakentamislain mukaisiin suunnittelutarvealuetta koskeviin sijoittamislupa-asioihin. Vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050 tulee myös huomioida jatkosuunnittelussa maakuntakaavan valmisteluvaiheessa nähtävillä olleen maakuntakaavaluonnoksen ja siihen liittyvien määräysten osalta. Kaavaselostuksessa on tuotu esiin, että hanke sijoittuu valmisteluvaiheen aineistossa aurinkoenergian tuotannon selvitysalueelle (se-au). Tässä kohdin on hyvä tarkentaa kaavamerkinnän sisältönä se, että selvitysaluemerkinnällä	Merkitään tiedoksi. **Kaavoitus** Kaavaprosessin käynnistymisvaiheessa teollisen mittakaavan aurinkovoimaloiden luvitukseen ei vielä ollut vakiintunutta käytäntöä tai viranomaisohjeita. Tämän vuoksi kaavaa ryhdyttiin laatimaan MRL/AKL 44 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota oli tarkoitus käyttää rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Kaavoitusprosessin aikana esiin tulleiden tulkintojen perusteella tätä menettelyä ei kuitenkaan ole katsottu mahdolliseksi, ja siitä on sittemmin luovuttu. Hanketta ei kuitenkaan pidetä asemakaavoitusta edellyttävänä, sillä siihen ei liity yhdyskuntarakenteen sopeuttamistarpeita, kuten kunnallistekniikan tai muiden palveluiden rakentamista.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	osoitetaan sellaiset alueet, joiden maankäyttöön kohdistuu muutospaineita eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävyytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua. Ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) huomiointi Hankkeessa on toteutettu YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on annettu 20.8.2024. YVA-selostuksessa esitettyyn nähden osa-alueen II koko on kasvanut kaavaselostusluonnokseen kahdella hehtaarilla ja osa-alueen III yhdellä hehtaarilla. Kyse ei ole suurista pinta-aloista, mutta kuvien mittakaavan perusteella on hyvin vaikea arvioida, onko kyse mittausepätarkkuudesta vai ovatko alueet laajentuneet ja ovatko mahdollisesti laajentuneet alueet sisältyneet YVA-menettelyssä arvioituihin alueisiin. Yhteysviranomainen muistuttaa, että hankkeeseen ei saa sisällyttää alueita, joita ei ole arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Muutoin alue vastaa YVA-menettelyssä arvioitua. Yhteysviranomainen on perustelun päätelmän mukaan katsonut, että yksikään aurinkovoimalan toteuttamisen vaihtoehto ei ole sellaisenaan toteuttamiskelpoinen, kun huomioidaan vaikutusten arviointeihin liittyvät EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja koskevat epävarmuudet. Yhteysviranomainen on katsonut, että vain pienin vaihtoehto VE1 on jatkosuunnittelukelpoinen, kun huomioidaan hankkeesta aiheutuvat vaikutukset niin kulttuuriympäristöön ja maisemaan kuin yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa sekä hankkeen sijainti EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mainitun lajin reviirialueella. Hankevaihtoehdon saattamiseksi toteuttamiskelpoiseksi, on vaikutusten arviointia kuitenkin edelleen tarkennettava lisäselvityksin, jotta epävarmuudet hankkeen vaikutuksista suteen saadaan poistettua ja mahdollisesti tarvittavien lieventämistoimenpiteiden vaikuttavuus voidaan todentaa. Erityisen painoarvon yhteysviranomainen antaa sille, että useat muut suunnitellut tuuli- ja aurinkovoimahankkeet sijoittuvat samalle susireviirille ja tulevat toteutuessaan vaikuttamaan alueen yhtenäisyyteen ja pienentämään lajille sopivia elinympäristöjä. Lisäksi hankkeiden tarve sähkönsiirrolle heikentää edelleen alueen yhtenäisyyttä ja lisää elinympäristöjen pirstoutumista.	Osayleiskaava laaditaan edelleen oikeusvaikutteisena, ja hankkeen sijoittamisen edellytykset tullaan arvioimaan joko rakentamisluvan yhteydessä tai erillisellä sijoittamislupapäätöksellä. Vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050 huomioidaan kaavaselostuksessa. Tarkistetun aikataulun mukaan maakuntakaava on hyväksymisvaiheessa mahdollisesti vuosina 2026–2027, joten maakuntakaavaan voi vielä kohdistua tarkistuksia tai muutoksia ennen sen lopullista hyväksymistä. **Ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) huomiointi** Paneelialueita ei ole suurennettu YVA-menettelyn yhteydessä esitetyistä laajuuksista. Kaavaluonnoksessa osa-alueen II tapauksessa kyse on ollut kiinteistön ympärille osoitetuista suojavyöhykkeistä (merkinnällä s-1), jotka ovat olleet kaavassa osoitettuna energiantuotannon alueille. Erään kiinteistön kohdalla suojavyöhyke esitettiin YVA-aineiston kartalla voimala-alueen ulkopuolella, mutta kaavaluonnoksen kartalla myös kasvillisuuspeitteisiksi jäävät suojavyöhykkeet (s-1) on merkitty voimala-alueiden osaksi. Tästä syystä osa-alueen II (voimala-alueen) koko on kasvanut kaavaluonnoksessa. Kyse ei kuitenkaan ole ollut paneelialueiden laajentamisesta. Osa-alueen III kohdalla kyse on luultavasti ollut

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Kaavaselostuksessa on tuotu esiin, että Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaava perustuu YVA-prosessin yhteydessä suoritettuihin vaikutusten arviointeihin ja YVA-selostuksessa esitettyyn. Kaavaselostuksen kohdassa 14 on käsitelty yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää. ELY-keskus toteaa, että luonnosvaiheen kaavaselostuksessa on pääosin otettu huomioon perustellussa päätelmässä esitetyt lisäselvitystarpeet ja niihin liittyvät jatkotoimenpiteet mutta kaavaselostuksessa esitettyjen vaikutusarviointien lisäksi varsinaisia selvityksiä ei ole YVA-menettelyn jälkeen kaava-aineiston mukaan tehty muutoin kuin loppuvuoden 2024 susiselvityksen osalta. Yhteisvaikutusten arviointi ELY-keskuksen perustellussa päätelmässä esiin tuomaa yhteisvaikutusten arviointia ei ole tehty niiltä osin kuin yhteisvaikutuksia arvioidaan mm. lähelle sijoittuvan Huittisten Karsitun tai Säkylän Aurinkoketun aurinkovoimahankkeiden sekä suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Kaavaselostuksessa tuodaan esiin, että kaava-alueen lähistölle myöhemmin vireille tulevien muiden hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset arvioidaan niiden hankkeiden suunnittelun ja päätöksenteon yhteydessä. ELY-keskus toteaa, että kaavan laadinnassa sovelletaan alueidenkäyttölakia ja maankäyttö- ja rakennusasetusta ja niiden edellyttämää vaikutusten arviointia. Kaavaselostuksessa mainittua YVA-lakia sovelletaan YVA-menettelyssä. Kaavoituksessa ja rakentamisessa vaikutusten arvioinnissa yhteisvaikutusten osalta hyödynnetään saatavilla olevia tietoja muiden hankkeiden osalta, eikä merkitystä ole sillä, mikä hanke on ensimmäisenä laitettu vireille. Vaikutusten arviointi tulee tältä osin täydentää. ELY-keskus huomauttaa, että yhteisvaikutusten arviointia edellytetään useammassa kohdassa tässä lausunnossa. Yhteisvaikutusten riittävään arviointiin on siten syytä kiinnittää erityistä huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa. Alueen maaston muokkaus Kaavaselostuksessa tuodaan esiin, että kaava-alue on topografialtaan monimuotoista. Topografia vaihtelee paljon erityisesti peltojen ja soiden sekä kalliomuodostumien välillä. YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että maanpinnan tasauksen on laskettu karkeasti vaativan leikkausmassoja noin 150 000 m3 (VE1) ja 60 000 m3 (VE2), mutta kaavaselostuksessa ei ole tuotu esiin mahdollista louhinnan tai massanvaihdon määrää alueella muutoin kuin kertomalla, että massanvaihtojen määrä alueella pyritään	pyöristyksestä johtuvasta poikkeamasta. Kaavaehdotuksessa kaikkia voimala-alueiden laajuuksia on pienennetty ja, kaavaluonnoksesta poiketen, s-alueet (alueen suojeltava osa) on esitetty maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla. YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvitys-suunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä. Kaavaluonnosvaiheessa toteutettiin susiselvityksen päivitys (2024) ja arvioitiin lisäksi hankealueen soveltuvuutta suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaympäristöksi maasto- ja karttatarkastelujen perusteella. Euroopan unioni on siirtänyt suden lajina luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V kesällä 2025.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	minimoimaan. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueella tehtävää massanvaihdon ja louhinnan määrää tulee tarkentaa. Louhinnalla ja massanvaihdolla on ihmisiin, vesistöön, maisemaan ja luontoon kohdistuvia vaikutuksia. Louhinnan osalta tulee myös huomioida, että muutos on pysyvä. Rakentamisen ohjaaminen kaavalla – kaavamerkinnät Kaavarajauksen sisäpuolelle sijoittuvat asuin- ja lomarakennusten kiinteistöt tulee osoittaa niille soveltuvin kaavamerkinnöin. Myös asuinrakentamisen osoittamista M-alueelle aurinkopaneelikentän välittömään läheisyyteen tulee harkita. Suunnittelualueella olevan M-alueen puuston riittävä säilyminen ja maisemallinen laatu on varmistettava kaavamääräyksin niiltä osin, missä sen on tarkoitus osaltaan lieventää aurinkopaneelien aiheuttamaa maisemahäiriöitä. Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa teollisen mittaluokan aurinkovoimaloiden, niihin liittyvien paneelikenttien, huoltoteiden ja sähköasemien sekä kaava-alueelle sijoittuvien liityntäjohtoreittien rakentaminen kaava-alueella. Esitetty pääkäyttötarkoitus huomioiden lisämerkintä -M ei ole tarkoituksenmukainen. Luonnoksen mukainen aurinkovoiman tuotantoalueen kaavamerkintä EN/au-M tulee ehdotusvaiheessa tarkistaa vastaamaan valtakunnallisesti yhtenäistä merkintätapaa. Kaavakartalla on esitetty suojeltavia alueen osia osa-aluemerkinnällä s. Merkintä s-1 viittaa aurinkovoimalan näköestevyöhykkeeseen eikä niinkään suojeluun. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisempi merkintä tässä on pääkäyttötarkoituksena suojaviheralueen merkintä EV kaavamääräyksineen. Kaavamääräyksessä tulee huomioida säilytettävä ja/tai uusittava puusto sekä muu kasvillisuus säilyttäen se mahdollisimman luonnontilaisena. S-2 osa-aluemerkinnällä viitataan alueen ekologisiin yhteyksiin. Kaavakartan perusteella kyseinen merkintä pitää sisällään osin myös alueen huolto- ja pelastusteitä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavassa tulee selkeästi tuoda esiin se, mitä kaavoitetaan ja mitä merkinnät pitävät sisällään. Kaavamerkintä tulee päivittää pääkäyttötarkoituksen mukaiseksi. Maisema- ja virkistysarvojen säilyttämiseksi s-1, s-2 ja s-3-alueiden kasvillisuus on syytä säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena. Kaavamääräyksiin on hyvä sen lisäksi	Yhteisviranomaisen perustellussa päätelmässä edellytettiin lisäselvityksiä ja lisäselvitystarpeista on käyty keskusteluja ELY-keskuksen kanssa. Lisäselvityksiä on toteutettu kaavaluonnoksen jälkeen, ja jatkotoimenpiteitä on viety eteenpäin osayleiskaavan ehdotukseen. Toteutettuja lisäselvityksiä ovat mm. olleet ekologisten yhteyksien selvitys, yhteisvaikutusten arviointi, huuhkaja- ja kehrääjäselvitys, liito-oravaselvitys, Natura-tarvearviointi ja hiilitaselaskelma. **Yhteisvaikutusten arviointi** Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu erillinen yhteisvaikutusten arviointi, joka täydentää aikaisempia arvioita. Selvitykseen on otettu mukaan myös Huittisten aurinkovoimalan jälkeen vireille tulleita hankkeita. Osayleiskaavan selostusta on päivitetty uuden yhteisvaikutusten selvityksen pohjalta. **Alueen maaston muokkaus** Selostusta on tarkennettu aiheen osalta YVA:ssa tehtyjen arvioiden perusteella. Massanvaihdon ja louhinnan määrät täsmentyvät voimalahankkeen jatkosuunnittelun myötä, kun rakennettavat alueet tarkentuvat ja maaperätutkimukset on tehty. Louhinta pysyvänä muutoksena huomioidaan kaavaselostuksessa.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	tarkentaa, että korkeaa puustoa voidaan poistaa vain s-alueen aurinkopaneelien puoleisessa reunassa. Paneelikentän pohjoispuolelle osoitetuille s-alueille ei ole tarvetta määritellä korkean puuston poistamista varjostusvaikutuksen estämiseksi. Luonnon monimuotoisuuden, alueen vesitalouden ja myös ilmaston kannalta hyvänä keinona olisi mahdollisuuksien mukaan ohjata kaavamääräyksillä kasvipeitteiseen paneelialueeseen. Kasvillisuuden tulee olla kotoperäistä ja luonnonmukaista. Vaikutukset maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen ja asutukseen Yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja asutukseen kohdistuvia vaikutuksia käsittelevässä kaavaselostuksen kappaleessa on tuotu esiin, että Huittisten aurinkovoimalan alue sijoittuu aurinkovoimantuotannon kannalta sopivalle alueelle sekä tukeutuu ja kytkeytyy jo olemassa olevaan infrastruktuuriin hyödyntäen alueen olemassa olevaa metsätieverkostoa ja olemassa olevaa energiainfrastruktuuria liittymällä Huittisten sähköasemaan. Lisäksi on tuotu esiin, että aurinkovoimalat ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaisia eikä hanke ole maakuntakaavan vastainen. Kaavaselostuksessa todetaan, että kaavan toteuttaminen ei merkittävästi heikennä ympäröivän alueen käytettävyyttä. ELY-keskus tuo esiin, että hanke toteutuessaan muuttaa laajan metsätalousvaltaisen alueen teollisen aurinkovoimatuotannon alueeksi. Tarkasteltaessa alueen soveltuvuutta aurinkovoimatuotantoon olisi maankäytön näkökulmasta hyvä myös tuoda kaavaselostuksessa esiin, että vireillä olevassa alueidenkäyttölain tarkistuksessa on tarkoitus säätää aurinkovoimaa käsittelevän yleiskaavan sisältövaatimuksista koskien aurinkovoimatuotannon ohjaamista pois tuottavilta metsäisiltä alueilta sekä ojittamattomilta suoalueilta. Suomen hallitusohjelmassa on linjattu, että aurinkovoimarakentamista ohjataan rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille, pyrkien välttämään tuotannossa olevien peltojen ja metsämaan merkittävä käyttö aurinkovoimaan. Myös Satakunnan maakuntakaava 2050 luonnoksessa aurinkoenergiaa koskevassa suunnittelumääräyksessä tuodaan esiin mm., että aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittumista metsäalueille, luonnontilaisille soille ja viherrakenteen kannalta	**Rakentamisen ohjaaminen kaavalla – kaavamerkinnät** Kaava-aluerajauksen sisälle sijoittuva asutus esitetään kaavaehdotuksessa asuinpientalojen alueena AP-2. Puustoon ja kasvillisuuteen liittyviä kaavamääräyksiä on tarkistettu kaavaehdotukseen. Aurinkovoimatuotantoon tarkoitetut energiatuotannon alueet on esitetty kaksoismerkinnällä EN/au-M. Esitetty kaavamerkintä on laadittu ympäristöministeriön asetuksen (311/2024) mukaisesti. (Asetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan kaavamääräysten tietosisältöä voidaan täsmentää sanallisella määräyksellä sekä kirjaintunnusta täydentää numeroindeksillä tai yhdistää useampia kirjaintunnuksia.) EN/au-M-merkinnän väliviivan jälkeinen merkintä osoittaa alueen pääkäyttötarkoitusta ennen mahdollista voimalatoimintaa eli maa- ja metsätaloutta. Kaksoismerkinnällä pyritään turvaamaan se, että alueet säilyvät maa- ja metsätalouskäytössä sekä metsälain piirissä siihen asti, kunnes ne otetaan energiatuotantokäyttöön (mikä voi tapahtua vaiheittain tai osittain). Tällä pyritään myös välttämään mahdollisia vaikutuksia alueen metsätaloudellisiin toimintaedellytyksiin, kuten tukien saamiseen. Suojaviheralueen EV-merkintä koskee alueiden pääkäyttötarkoitusta. Kaavamerkintä s-1 (suojeltava alueen osa) näköestevyöhykkeenä nähdään tarkoituksenmukaisempana

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	merkittäville alueille tulee välttää. Tällä hetkellä on myös luonnoksena lausunnolla hallituksen esitys laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät muutokset uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annettuun lakiin. Luonnoksen 14 a § koskisi uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämistä ja sen mukaan alueiden valinnassa tulisi asettaa etusijalle keinotekoiset ja rakennetut pinnat ja ihmistoiminnan seurauksena muutetut alueet, ja nimettävien alueiden ulkopuolelle tulee jättää mm. alueet, jotka koostuvat merkittävissä määrin tuottavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen vaikutuksia maankäyttöön, yhdyskuntaan ja asutukseen tulee vielä kaavaselostuksessa tarkentaa huomioiden maankäyttöä alueella ohjaava voimassa olevan maakuntakaavan aurinkoenergiaa koskeva yleismääräys sekä yleinen sijoittumisen ohjaaminen pois metsäisiltä alueilta sekä asutuksen läheisyys. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:n aurinkoenergiaa koskeva suunnittelumääräyksen mukaan: *"suunniteltaessa aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistyksen ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään."* Sähkön varastointi Sähkövaraston kokoa tai laajuutta ei ole kaavaselostuksessa kerrottu, mutta hankkeen YVA-selostuksessa on tuotu esiin, että sähkövarasto koostuu joko akkukonteista tai -moduuleista ja akut on tarkoitus sijoittaa sähköaseman läheisyyteen hankealueen rajojen sisäpuolelle. Varastojen enimmäiskorkeus on noin viisi metriä. YVA-selostuksessa on esitetty alustavasti, että 200 MW/400MWh sähkövaraston on arvioitu koostuvan 160 kappaleesta 20 jalan merikontista tai 500 kappaleesta 2,5 m x 2,5 m	merkintänä tilanteessa, jossa aurinkovoimala rakentuu vaiheittain tai osittain, alueen pääkäyttötarkoituksen ollen edelleen maa- ja metsätalous (s-alueet esitetään kaavaehdotuksessa M-8-alueilla). EV-merkintä sitoisi alueen pääkäyttötarkoituksen suojavi-heralueeksi myös tilanteessa, jossa voimala ei toteutuisi tai toteutuisi vain osittain. s-1-alueiden määräyksissä ohjataan puiden ja muun kasvillisuuden säilymistä ja hoitoa. Kaavamerkintä s-2 ja siihen liittyvät määräykset ovat täsmentyneet kaavaehdotukseen. s-2-alueilla sallitaan voimalatoimintaa tukevat huolto- ja pelastustiet, kaapelireitit ja muut välttämättömät yhdistävät rakenteet, jos tällä ei estetä ekologisten yhteyksien toteutumista. s-1-, s-2- ja s-3-alueilla määräyksiä on täydennetty puustoisuuteen ja kasvillisuuteen liittyen. Poiketen luonnosvaiheesta, jossa suojavyöhykkeet ja ekologiset yhteydet on osoitettu energiatuotannon alueille, ko. alueet esitetään kaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla. Osayleiskaavaehdotuksessa määrätään, että voimala-alueilla maanpinnan tulee olla pääasiassa vettä läpäisevää ja niillä tulee mahdollistaa matalan kotoperäisen ja luonnonmukaisen kasvillisuuden kehittyminen.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	kuutiota mutta lukumäärä tarkentuu myöhemmin suunnittelun edetessä. Sinällään sähkövarastojen voidaan katsoa lisäävän suunnittelualueen teollista luonnetta. Energiavarastojen ohjeellinen sijainti on esitetty kaavakartalla (sä-2). ELY-keskus toteaa, että on tärkeää sijoittaa akkuvarastot siten, että huomioidaan lähialueen asutus ja muut herkät kohteet. Akkuvaraston mahdolliset merkittävämmät ympäristövaikutukset liittyvät poikkeustilanteeseen, kuten paloriskiin. Akkutilan jäähdytyslaitteista muodostuva ääni tulee myös huomioida. Poikkeustilanteen osalta tulee huomioida pelastusviranomaisen lausunnot ja ohjeistukset. Akkupalotilanteissa sammutusveden tarve on suuri, joten vedensaanti paikalle tulee huomioida. Lisäksi huomioitavaksi tulee sammutusveden talteenottotarve. Maisema- ja kulttuuriympäristö Selostuksessa on arvioitu vaikutuksia Raijalan kylän RKY-alueen ja valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen suuntaan. Kulttuuriympäristövaikutuksina tulisi arvioida myös vaikutukset Mommolan kylän maisemaan. Suunnittelualueen itäreunassa ei ole maisemallista suojavyöhykettä (s-1-aluetta) Mommolan suuntaan. Jos voimala-alueen viereistä metsää käsitellään, voimala-alue saattaa alkaa näkyä Mommolan kylään ja muuttaa maiseman luonnetta maaseutumaisemasta teollisuusmaisemaksi. On hyvä selvittää, onko hankkeen maisemavaikutusalueella, esimerkiksi hankealueen keskellä Metsämaalla tai muualla lähiympäristössä, paikallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Kaavaselostuksen kuvassa 39 on esitetty alueet, joille hankkeella arvioidaan olevan maisemavaikutuksia. Kuva on laadittu ottaen huomioon nykyisen puuston näköestevaikutus. Tekstissä tuodaan esille, että vaikutus voi muuttua puustoisuuden muutosten myötä. Kuvaa täydentää kuva 40, jossa on vastaavalla tavalla havainnollistettu liittymäjohtojen vaikutusta maisemaan. Näiden kuvien lisäksi olisi hyvä havainnollistaa voimalarakenteiden näkymistä maisemassa ilman puuston peittävää vaikutusta. Kaavaselostuksessa on myös todettu, että kaava-alueella on harvennettu ja kaadettu puustoa alueilla, jotka on kaavoitettu näköestevyöhykkeiksi eikä vyöhykkeiden näköestevaikutus välttämättä toimi täydellä potentiaalillaan aurinkovoimalan alkuaikoina, ja paneelialueita saattaa paikoin näkyä. Tämä huomioiden kaavaselostukseen tulee	**Vaikutukset maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen ja asutukseen** Osayleiskaavan laadinta on käynnistynyt maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) ollessa vielä voimassa vuonna 2023. Vireillä oleva alueidenkäyttölain tarkistus ei ole toistaiseksi voimassa, ja sen lopullinen sisältö saattaa vielä muuttua. Vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050 huomioidaan kaavaselostuksessa. Tarkistetun aikataulun mukaan maakuntakaava on hyväksymisvaiheessa mahdollisesti vuosina 2026–2027, joten maakuntakaavaan voi vielä kohdistua tarkistuksia tai muutoksia ennen sen lopullista hyväksymistä. Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Lisäksi on huomioitava, että Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:ssa aurinkoenergian

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	tarkentaa ovatko arviot paneelien näkyvyydestä ja havainnekuvat (ennen ja jälkeen) ajantasaisia. On huomioitava, että merkittäviä maisemavaikutuksia voi aiheutua useiden satojen metrien päähän, riippuen maaston muodoista ja maiseman herkkyydestä muutoksille. Kuvapari 47 ja 48 havainnollistaa hyvin tiemaiseman muutosta avoimesta peltomaisemasta suljetuksi voimala-alueeksi. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon yhteisvaikutukset suunnittelualueen ympäristössä olevien jo toteutuneiden ja suunniteltujen energiahankkeiden kanssa, jotka voivat näkyä suunnittelualueelle tai muuten vaikuttaa maiseman kokemiseen. Aurinkovoimalan tuottama maisemahäiriö voimistuu, jos maisemahäiriöitä on useammalla suunnalla ja häiriötön näkymäsektori jää kapeaksi. Asutuksen suuntaan on osoitettu 50 metrin levyisiä tai kapeampia suojavyöhykkeitä (s-1). 50 metrin levyistä puustoista suojavyöhykettä voidaan pitää yleensä riittävän leveänä silloin, kun sen on tarkoitus toimia näköesteenä ja lieventää maisemavaikutuksia, mutta tarvittava leveys tai laajuus riippuu aina maiseman tekijöistä. S-1-alueiden sijaintia ja tarvittavaa laajuutta tulisi tarkastella tarkemmin. Suojavyöhykkeitä ei ole luonnoksessa paikoissa, joissa asutuksen ja voimala-alueen välissä on nykyisin metsää. Suunnittelualueen ulkopuolisen talousmetsän ei voida olettaa säilyvän näkösuojana. Mahdollisiin metsien hakkuisiin tai muuhun puuston muutoksiin, esimerkiksi myrskytuhoihin, on syytä varautua. On huomioitava, että voimala-alue voi vaikuttaa maiseman laatuun vielä sijaitessaan useiden satojen metrien päässä. Selostuksen kappaleessa Ihmisten elinolot ja vaikutukset on todettu, että erityisen herkkiä yksittäisiä kohteita ovat ne asuin- ja lomarakennukset, jotka rajautuvat useasta suunnasta aurinkovoima-alueeseen tai sijoittuvat lähelle aurinkovoimala-alueiden rajoja ja että erityisen herkkiä alueita voivat olla ihmisten jokapäiväiset kulkureitit tai vapaa-ajanviettopaikat lähiympäristössä. Suunnittelualueella ja sen ulkopuolella on useita pihapiirejä, jotka rajautuvat voimala-alueeseen. Osa suunnittelualueen pihapiireistä sijaitsee paikoissa, joihin voi näkyä aurinkopaneelialuetta useassa suunnassa, ja jotkin pihapiirit tulisivat täysin voimala-alueen ympäröimiksi. Tällaisia paikkoja on esimerkiksi Metsämaalla. Metsämaan alueella asuinympäristöjen maisemaa häiritsevät lisäksi siellä nykyisin kulkevat voimajohdot ja suunnitellut uudet voimajohdot.	tuotantoalueet ohjataan ensisijaisesti sijoitettavan yhdyskuntarakenteen (esim. Lauttakylän keskustaajama) ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen, kuten hankkeen tapauksessa on tehty. Hankkeesta on tehty laaja vaikutusten arviointi ja huomioitavaa hankkeessa onkin, että siitä on käynnistetty sekä YVA-menettely että osayleiskaavoitus rinnakkain. Tämä on mahdollistanut hyvän tiedonvaihdon prosessien välillä. Kaavoitus nojaa YVA-menettelyn yhteydessä saatuihin tietoihin ja siinä huomioidaan perusteltu päätelmä, minkä lisäksi on toteutettu viranomaisten edellyttämiä lisäselvityksiä. **Sähkön varastointi** Aurinkovoimalan suunnitelmat sähkönsiirron osalta ovat tarkentuneet kaavaehdotukseen. Kaavakartassa on osoitettu ohjeelliset aluevaraukset liityntäjohdolle,-sähköasemalle ja energiavarastolle. Voimalan sähköasema (noin 1,7 ha) ja energiavarasto (noin 4,6 ha) on esitetty Huittisten sähköaseman länsipuolelle, sen välittömään läheisyyteen. Pelastusviranomaisten lausunnot ja ohjeistukset huomioidaan kaavoituksessa sekä tarkentuvassa aurinkovoimalan jatkosuunnittelussa. Paloturvallisuussuunnitelma tarkentuu hankkeen jatkosuunnittelussa sekä luvitusprosessin yhteydessä, ja se laaditaan yhteistyössä valitun akkujärjestelmän toimittajan,

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	ELY-keskus katsoo, että maisemavaikutuksia tulee arvioida tarkemmin asutuksen ja ihmisten elinympäristöjen näkökulmasta. Arvioinnissa on otettava huomioon yhteisvaikutukset olevien maisemahäiriöiden ja suunnitteilla olevien hankkeiden tuottamien maisemahäiriöiden kanssa. Jo nykyisen aineiston perusteella ELY-keskus katsoo, että aurinkoenergiantuotantoalueita tulee rajata kauemmaksi asutuksesta. ELY-keskus katsoo, että asutusta ei saa jättää täysin voimala-alueen keskelle. Luonnoksessa esitetty 50 metrin levyinen suojavyöhyke (s-1-alue) pihapiirien ympärillä ei riitä hyvän asumisympäristön säilyttämiseen. Voimala-alue voi näkyä pihoihin, mikäli pihan ja voimalan välissä olevaa metsää käsitellään. Asuinympäristön laatuun vaikuttaa pihapiirin lisäksi myös jokapäiväisten kulkureittien ja virkistykseen käytettävien ympäristöjen maisema. Suurin osa energiantuotantoalueiden läpi kulkevista teistä on luonnoksessa reunustettu suojavyöhykkeillä (tai ekologisilla yhteyksillä, s-2 ja s-3), mutta kaikkien teiden ympärillä vyöhykettä ei ole, vaikka niitä pitkin kuljetaan asuinrakennuksiin. Joihinkin taloihin pääsisi ainoastaan aurinkoenergiantuotantoalueen halki kulkevia teitä pitkin, mitä ELY-keskus pitää huomattavan suurena maisema- ja viihtyvyyshaittana. Selostuksen mukaan ekologisten yhteyksien tarkoitus on eläinten ja ihmisten liikkuminen alueen lävitse. Teitä myötäilevät ekologiset yhteydet (s-2 ja s-3-alueet) ovat maisemallisesti melko kapeita. Ne on luonnoskartalle piirretty niin, että eteläpuolella tietä on leveämpi ja pohjoispuolella vain hyvin kapea kasvillisuusvyöhyke. Selostuksessa sanotaan: ”Tiellisten ekologisten yhteyksien kasvillisuusvyöhykkeet osoitetaan lähtökohtaisesti teiden eteläpuolelle puuston ja kasvillisuuden varjostusta huomioiden.” Tiemaiseman kannalta myös tien pohjoispuolella olisi hyvä olla riittävän leveä, peittävä kasvillisuusvyöhyke. Teitä seurailevien ja muiden alueen poikki kulkevien viheryhteyksien tarvittava leveys riippuu paikasta ja ne on suunniteltava ottaen huomioon maaston ja kasvillisuuden mahdollistama näkösuoja. Viheryhteyksien tulee olla riittävän leveitä, jotta ne voidaan kokea viihtyisäksi virkistysympäristöksi. Suunnittelualueella suurin osa metsäalueesta poistuu vapaasta jokaisenoikeudella tapahtuvasta virkistyskäytöstä. Sen vuoksi jäljelle jääneen metsäalueen virkistysarvojen säilyminen ja kehittäminen on syytä varmistaa kaavamääräyksillä. Esimerkiksi voidaan ohjata hoitamaan metsiä	paikallisen pelastuslaitoksen ja viranomaisten kanssa. **Maisema- ja kulttuuriympäristö** Kulttuuriympäristöjen vaikutusten arviointia on täydennetty Mommolan kylän osalta kaavaehdotuksen selostuksessa. Kaavaehdotuksessa kaava-alueen koillispuolen voimala-alueita on rajattu laajasti pois hankealueelta, minkä myötä Mommolan kylän ja voimala-alueiden väliin jää aiempaa enemmän metsäistä aluetta. Aurinkovoimalahankkeen suhdetta kulttuuriympäristöön on tarkasteltu hankkeen YVA-prosessin yhteydessä laaditussa selvityksessä, joka sisältyy myös osayleiskaavan tausta-aineistoon. Selvityksessä ei noussut maisemavaikutusalueelta paikallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Voimalarakenteiden näkymistä maisemassa käsitteleviä analyysejä on päivitetty kaavan ehdotusvaiheessa. Lisäksi on laadittu näkymäanalyysi tilanteesta, jossa puuston peittävää vaikutusta ei ole otettu huomioon. Ympäristövaikutusten seurantasuunnitelmaan on lisätty toimenpiteeksi aurinkovoimalan maisemavaikutusten dokumentointi, jolla seurataan hankkeen vaikutuksia ympäristöön. Ennen ja jälkeen -havainnekuvat ovat ajantasaisia jo huomioivat harvennetun ja kaadetun puuston alueella niiden

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	jatkuvalla kasvatuksella, säästämään vanhaa puustoa ja ylläpitämään metsän peittävyyttä ja luonnontilaisuutta. Maisemavaikutukset ovat pitkäaikaisia tai pysyviä. Paikalle valettavat perustukset on tarkoitus jättää maahan, mikä vaikuttaa kasvillisuuteen ja lähimaisemaan käytännössä pysyvästi ja voi rajoittaa alueen käyttöä. Kaavamääräyksessä on syytä selkeästi ilmaista, mitkä kaikki rakenteet poistetaan voimalan käytön päätyttyä. ELY-keskus katsoo, että perustukset tulee velvoittaa poistamaan. Kaavaluonnoksessa arvokkaat kallioalueet jäävät voimala-alueiden ympäröimiksi. Selostuksen mukaan korkeuserojen takia maisemavaikutuksia kallioalueelta syntyviin näkymiin on vaikeaa estää. Kaavaluonnoksessa aurinkovoimatuotannon alue on ulotettu aivan Suvisuonkallion geologisesti arvokkaaseen alueeseen asti. Myös Salosenkallion vieressä voimala-alue ulottuu aivan ge-rajaukseen asti. Arvokkaiden kallioalueiden merkitystä, aurinkopaneelien näkyvyyttä kallioalueilta katsottuna ja niiden aiheuttamaa maisemahaittaa on syytä kuvata ja arvioida selostuksessa. Maisemahaitan lieventämiseksi energiantuotantoaluetta tulee rajata kauemmaksi arvokkaista kallioalueista. Maisemallisten arvojen vuoksi, ja kallioalueen kokonaisuuden säilymiseksi Salosenkallion itäpuolelle Kettukallion alueelle tulee osoittaa riittävän laaja suojavyöhyke. Suojavyöhykkeen laajuutta suunniteltaessa on otettava huomioon paitsi näkymät kallioalueelta myös asutus, virkistys- ja luontovaikutukset sekä mahdollinen vaikutus Raijalan kulttuuriympäristöön ja arvokkaalle maisema-alueelle. Suvisuonkallion ympärille tulee jättää aurinkopaneeleista vapaata aluetta. Kaavasuunnittelussa olisi pohdittava, miten Suvisuonkallion ge-alue, sen pohjoispuolella sijaitsevat M-alueet, joilla on asutusta, ja läheiset luontokohteet parhaiten rajattaisiin kokonaisuudeksi, jossa maisema-, luonto- ja virkistysarvot sekä asumisympäristö otetaan huomioon. Maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitava vaikutusten pitkäaikaisuus; maisemanäkökulmasta metsän poistumisen vaikutus on pysyvä. Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee huomioida yhteisvaikutukset pohjoispuolelle sijoittuvan Huittisten Karsitun alueen aurinkovoimakaavan kanssa. Mikäli molemmat	laatimishetkellä. Tarkennus tähän asiaan liittyen on lisätty kaavaselostukseen. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu erillinen lisäselvitys aurinkovoimalahankkeen yhteisvaikutuksista. Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat yhteisvaikutukset käsitellään selvityksessä omana osionaan. Uuden selvityksen pohjalta yhteisvaikutuksia on täydennetty kaavaselostukseen. Kaavaehdotukseen voimala-alueita on karsittu laajasti. Esimerkiksi Metsämaan alueella osa-alue IV on poistettu kokonaan, ja myös kaava-alueen koillispuolelta on jätetty pois merkittävä määrä voimala-alueita. Muutosten myötä maa- ja metsätalousalueet kaava-alueella ovat laajentuneet, mikä kasvattaa etäisyyksiä voimala-alueiden ja asutuksen välillä. Lisäksi näköestevyöhykkeitä (s-1) ja ekologisia yhteyksiä (s-2 ja s-3) on tarkistettu kaavaehdotukseen. s-alueiden määräyksiin on tullut tarkennuksia puustoisuuteen ja kasvillisuuteen liittyen. Näköestevyöhykkeiden ohella myös ekologiset yhteydet rajaavat osaltaan voimala-alueiden näkyvyyttä. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen on laadittu ekologisten yhteyksien selvitys, jossa on tarkemmin huomioitu eri eläinlajien osalta ekologiset yhteydet. Ekologisia yhteyksiä on

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	toteutuvat, kyläasutuksen läheltä poistuu myös laajalti virkistysaluetta. Luonnonsuojelu Hankkeen laaja vaikutusalue asettaa haasteita luontovaikutusten tunnistamiseen ja vaikutusten lieventämiseen. Hankkeen yhteydessä tehdyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tarkasteltu hankkeen ympäristö- ja luontovaikutuksia kattavammin ja Varsinais-Suomen ELY-keskus on ottanut kantaa vaikutusten arviointiin ja siinä tehtyihin johtopäätöksiin. Hankealueella luonnonsuojelun kannalta huomioitavia kohteita on kohtuullisen runsaasti. On hyvä, että esimerkiksi kasvillisuuden perusteella korostuneet arvokkaat luontokohteet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle ja niitä ei ole jätetty erillisiksi saarekkeiksi, vaan ne on kytketty ympäröivään luontoon ekologisten yhteyksien avulla. Ekologisten yhteyksien säilyminen on tärkeää pyrkiä ratkaisemaan hankkeen sisäisillä ratkaisuilla, joilla esimerkiksi puustoinen jatkumo voidaan turvata pitkällä aikavälillä. Liito-oravan kannalta on myös tärkeää, että sen kulkuyhteyksillä säilyy yli 10-metrisiä puita. Luo-8 merkinnällä osoitetut liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat, jotka ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla suojeltuja, nousevat keskeisiksi luontokohteiksi hankealueella. Koska lisääntymis- ja levähdyspaikat itsessään sekä niille johtavat kulkuyhteydet ovat suoraan lailla suojeltuja, on niiden heikentymättömyys varmistettava riittävällä suunnittelulla ja soveltuvilla kaavamääräyksillä. Hankealueella ja sen vaikutuspiirissä olevat lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat toisistaan erillään, ja niiden väliset metsäiset alueet ovat pirstoutuneet mm. alueella toteutettujen hakkuiden myötä. Tämä tekee yhteyksien huomioimisesta näin laajan hankkeen kohdalla haastavaa. Tällä hetkellä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä niiden kulkuyhteyksien turvaaminen kaavassa on ontuvaa ja vaatii toimivampia ratkaisuja. Erityisesti Kahilisto-Anttila-Metsämaa-alueen liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat ja niiden väliset kulkuyhteydet vaativat huomiota ja tarkkaa suunnittelua. Aiemmin tunnistetut asuttamattomatkin liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat luonnonsuojelulailla suojeltuja niin kauan, kun ne ovat yhä lajille soveltuvia. Tämän myötä on varmistuttava siitä, että asuttamattomillekin kohteille säilyy lajille soveltuvia kulkuyhteyksiä. ELY-keskus ehdottaa alueiden yhdistämistä toisiinsa vastaavasti käytetyillä s-3	tarkistettu kaavaehdotukseen. Merkittäviä maisemavaikutuksia ei arvioida aiheutuvan aurinkovoimalan uusien voimajohtojen myötä, sillä kaavaehdotuksessa voimajohtolinjojen määrä on vähentynyt kahdesta yhteen. Voimalan sähköasema sijoittuu Huittisten sähköaseman läheisyyteen länsipuolelle, ja siitä lähtevä voimajohtoreitti on linjattu uudelleen. Sen pituus on nyt noin 500 metriä. Alueella sijaitsee jo valmiiksi Huittisten sähköasemaan liittyviä kantaverkon voimajohtoja. Voimala-alueiden ennallistamista koskevaa yleismääräystä on täsmennetty purettavien rakenteiden osalta osayleiskaavan ehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksessa voimala-alueita on rajattu kauemmaksi arvokkaista kallioalueista, eikä niitä enää osoiteta Suvisuontai Salosenkalliolle asti. Kallioalueet jäävät nyt maa- ja metsätalousalueiden ympäröimiksi. Näiden yhteyteen osoitetut näköestevyöhykkeet (s-1) ja ekologiset yhteydet (s-2) sijoittuvat maa- ja metsätalousalueille, ja Suvisuon kallion yhteydessä sijaitsevia ekologisia yhteyksiä on lisäksi laajennettu. Salosenkallion osalta voimala-alueen rajausta on tarkistettu siten, että se sijoittuu kauemmaksi Kettukalliosta. Maisemavaikutusten pitkäikäisyys huomioidaan kaavaehdotuksen selostuksessa.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	merkinnöillä. Nykyinen, pelkkä M-merkintä ei riitä turvaamaan näiden kulkuyhteyksien säilymistä. Lisäksi tällä alueella kulkeva alustava sähkönsiirtolinjaus sijoittuu tunnistetulle liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikalle, ja vaatisi siten mitä todennäköisimmin luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa ja siten luvan edellytysten täyttymistä. ELY-keskus ohjeistaa harkitsemaan vaihtoehtoista tapaa alueen sähkönsiirron toteuttamiseksi tämän välttämiseksi. Metsämaan pohjoinen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka (kuva 27, kohde 2) on tuhottu, eikä se enää sovellu lajille. Sen rajaaminen siten luo-8 merkinnällä on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeetonta. Myös hankkeen läntisimmän osan suuri liito-orava-alue (Pelto-Laurilan Jylhä) on kulkuyhteyksiltään heikentynyt. Jotta myös jatkossa voitaisiin varmistaa, ettei alue heikenny luonnonsuojelulain vastaisella tavalla, on tärkeää pyrkiä ratkaisemaan kytkeytyvyyden ongelmia hankkeen sisäisillä ratkaisuilla. Nyt osoitettu, etelään Leppikorpeen yhdistyvä s-3 merkintä on monelta osaltaan peitteetön; alue on joko peltoa tai avohakattua aluetta. Yhteys tulisi osoittaa alueelle, joka jo toimii ekologisena yhteytenä, sillä riittävän puuston kasvaminen alueelle vaatii sekä aktiivisia toimenpiteitä sen perustamiseksi, että jopa kymmeniä vuosia aikaa. Niiden osoitettujen yhteyksien kohdalla, jotka eivät nyt sovellu kytkeytyvyyden ylläpitoon, olisi syytä osoittaa toimenpiteitä, jolla haluttu vaikutus saadaan aikaan. Lisäksi on epäselvää, yhdistyykö s-3 merkintä Leppikorven M-alueeseen vai muuttuuko merkintä Jylhän kohdalla s-1-merkinnäksi, joka ei tue yhteyden toimintaa liito-oravan näkökulmasta. Liito-orava-alueen ja MY-3-alueen sisään jäävän paneelialueen osalta on huomautettava, että alueen sähkönsiirto ja tiet kulkevat väistämättä liito-orava-alueen läpi. Tiestön ja sähkönsiirron suunnittelussa on varmistuttava siitä, ettei niiden perustaminen heikennä mm. alueen soveltuvuutta liito-oravalle tai lajin kulkuyhteyksille. ELY-keskuksen perustellussa päätelmässä esiin nostamat hankkeen jatkokehityksessä ratkaistavat luonnonsuojelulliset seikat on kappaleessa 14 esitetty otettavaksi huomioon. Niiden osalta on vielä osa kaavan vaikutuksista siis selvittämättä, ja ELY-keskus kommentoi niitä kaavoitusehdotuksen yhteydessä. Kuitenkin erityishuomioksi ELY-keskus nostaa Köyliön susireviiriin kohdistuvat vaikutukset. Hankkeen länsipuolella sijaitsevan Aurinkoketun aurinkovoimahankkeen YVA-selostus on tullut nähtäville. Kyseisessä selostuksessa ja sen tausta-aineistoissa on todettu Köyliön susireviirille merkittäville alueille kohdistuvan huomattavasti häiriötä, ja hankkeen kohdalla suteen	Osayleiskaavan kaavaehdotuksen selostusta on täydennetty maisemallisten yhteisvaikutusten osalta. Yhteisvaikutuksissa huomioidaan myös Karsitun aurinkovoimalan hanke. **Luonnonsuojelu** Kaavaehdotusta on kehitetty siten, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä niiden kulkuyhteyksien säilymisedellytykset paranevat. Muutoksia ja toimenpiteitä ovat muun muassa Metsämaan alueen osa-alueen IV poistaminen, voimala-alueiden yleinen supistuminen sekä ekologisten yhteyksien tarkistaminen linjausten ja määräysten osalta. Ekologisia yhteyksiä koskeva erillinen selvitys on laadittu kaavan ehdotusvaiheessa. Lisäksi sähkönsiirtoratkaisua on tarkennettu siten, että Huittisten sähköasemalle johtavia liittymislinjoja on kaavaehdotuksessa enää yksi. Linja sijoittuu sähköaseman länsipuolelle, ja sen pituus on lyhentynyt noin 500 metriin. Osayleiskaavaehdotuksessa on esitetty ohjeellisia viheryhteystarvenuolia, joiden tarkoituksena on turvata eläinten liikkumismahdollisuudet. Erityisesti liito-oravan osalta tavoitteena on pyrkimys säilyttää suojaisia, puustoisia kulkuyhteyksiä lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen välillä. Metsämaan pohjoisosan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa koskeva luo-8-

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	kohdistuvat vaikutukset on arvioitu suuresta merkittäviksi. Koska Aurinkoketun hanke sijoittuu Huittisten aurinkovoimahankkeen lähelle, on syytä pohtia myös tämän hankkeen suteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin paikkaansa pitävyyttä. Hankkeen läntisin osa sijoittuu melko keskeisesti länsipuolen yhtenäiselle metsäalueelle, joka on myös Köyliön susireviirin ainoita yhtenäisiä metsäalueita. Hankkeesta suteen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu hankkeen susiselvityksen yhteydessä. Siinä ei kuitenkaan olla otettu huomioon yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutusten huomioon ottaminen on hankkeen vaikutusten tunnistamisen ja arvioinnin kannalta keskeistä. YVA-menettelyn yhteydessä yhteisvaikutukset useiden alueen hankkeiden kanssa on pitkälti jätetty huomioimatta hankkeiden eri kehitysvaiheiden ja YVA-lain tulkinnan perustella. YVA-lain asettamat vaatimukset yhteisvaikutusten arvioinnille ovat kuitenkin YVA-menettelyssä erilaiset kuin alueidenkäyttölain asettamat vaatimukset kaavoitusmenettelyssä. Kaavan vaikutusten arvioinnin ja riittävän tunnistamisen kannalta on yhteisvaikutusten arvioinnissa huomioitava tässä menettelyssä myös joitain niistä hankkeista, joita YVA-menettelyn arvioinnissa jätettiin käsittelemättä. Kuvassa 38 esitetään kaavakartassa EN-merkinnällä varustetun energiahuollon alueen kuuluvan osaksi hankkeen viheryhteyksiä. Tämä ja monien muidenkin hankkeen rakenteiden esittäminen varsinaisina viheryhteyksinä antaa hieman virheellisen kuvan hankkeen vaikutuksista alueen ekologiseen kytkeytyvyyteen. Kuva 38 olisi syytä päivittää kaavaehdotusvaihetta varten kuvastamaan hankkeen rakenteita tarkemmin tai jättää esittämättä. ELY-keskus haluaisi kiinnittää huomiota kaavan yleismääräykseen: ”Aurinkovoimatuotantoon tarkoitetut energiatuotannon alueet on ennallistettava aurinkovoimaloiden käytön päätyttyä. Ennallistamisvelvoite koskee ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä rakenteita sekä metsitystä. Aurinko-voimaloiden käytön päätyttyä aurinkovoimatoimijan on purettava rakenteet kunnan rakennusvalvontaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa. Aurinkovoimatoimijan tulee metsittää käytöstä poistuneet, aiemmin metsäiset, voimala-alueet. Metsitys toteutetaan sen hetken maankäytön tarpeen mukaisesti, vastuullisen viranomaisen ohjeistusta seuraten ja vesiensuojelu sekä luonnon monimuotoisuus huomioiden.”. Mikäli hanke toteutuu, aiheuttaa se väistämättä ympäristövaikutuksia. On syytä pohtia, onko kannattavaa yrittää panostaa	merkintä on poistettu kaavaehdotuksesta tarpeettomana, koska alueen luontoarvot ovat hävinneet (kuten ELY-keskuksen antamassa lausunnossa todetaan). Kaavaehdotuksessa s-3-yhteyteen liittyvää merkintää on muutettu siten, että se jatkuu yhtenäisenä Leppikorven M-8-alueeseen asti. Kaavaluonnoksen MY-3-alue Pelto-Laurilan Jylhässä on kaavaehdotusvaiheessa muutettu MY-5-alueeksi. MY-5-alueen sisään jäävän paneelialueen tie- ja sähköyhteys suunnitellaan siten, ettei se heikennä MY-5-alueen soveltuvuutta liito-oravalle. Kaavaluonnosvaiheessa toteutettiin susiselvityksen päivitys (2024) ja arvioitiin lisäksi hankealueen soveltuvuutta suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaympäristöksi maasto- ja karttatarkastelujen perusteella. Lisäksi kaavan ehdotusvaiheessa on laadittu erillisenä selvityksenä yhteisvaikutusten arviointi, jossa on tarkasteltu myös sutta ja Köyliön susireviiriä. Tässä selvityksessä yhteisvaikutusten arviointia on laajennettu kattamaan myös sellaiset hankkeet, jotka eivät sisältyneet Huittisten aurinkovoimalan YVA-menettelyn yhteisvaikutusten arviointiin, mukaan lukien Aurinkoketun hanke. Yhteisvaikutusten arviointia on täydennetty ja päivitetty kaavan ehdotusvaiheen selostukseen. Euroopan unioni on siirtänyt suden lajina

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	alueen ennallistamiseen, jonka luontomyönteiset vaikutukset ovat viiveellisiä ja epävarmoja sekä erittäin kalliita, vai pyrkiä jatkamaan alueen käyttöä energiantuotannossa. Energiantarve ei todennäköisesti katoa hankkeen elinkaaren päätyttyä, ja ympäristövaikutukset ovat alueella jo kerran syntyneet. Alueen metsittäminen vaatisi siis todennäköisesti sen, että menetettyyn energiantuotantoon pitäisi vastata jollakin muulla alueella, jossa ympäristövaikutukset siten aiheutuisivat uudelleen. Vesistövaikutukset – pintavesien tila, vesienhoito ja alueen hydrologian huomioiminen Hankkeen sijoittumista valuma-alueille on kuvattu kaavaselostuksessa yleisesti kuten myös keskeisten pintavesien tilaa ja kuormitusta. Pintavesien kuvaukseen tulee sisällyttää ainoastaan keskeisin ja oikeaksi tarkistettu tieto. Selostusteksti tulee tarkistaa ja korjata mm. seuraavissa kappaleissa mainittujen asioiden osalta. Loimiojan suualueen valuma-alue (s. 39) on Loimijoen suuosan valuma-alue. Selostuksen kuvassa 21 on kirjoitusvirhe: (1990 valuma-alueluokittelu). Mm. Biolan Oy:n tarkkailuraportin v. 2024 mukaan Heposuon vedet laskevat Myllyojan kautta Ronkanojaan. Virtavesissä yleensä hajakuormituksen vaihtelu on huomattavaa, paikallisesti myös turvetuotannon kuormitushuiput. Niiden merkitystä vedenlaadun huonontumiseen ei ole tarpeen arvioida kaavaselostuksessa. Selostuksessa todetaan (s. 39–40), että Raijalanjoen ja Sonnilanjoen veden yleislaatu on välttävä. Yleistä vedenlaatuluokkaa on käytetty 2000 luvun alussa, joten terminologia ja vesien tilan luokittelu tulee korjata vastaamaan nykypäivää. Nykyisin käytetään ekologisen tilan luokittelua ja siihen liittyen mm. fysikaalis-kemiallisen tilan luokittelua. Raijalanjoen ekologista tilaa ei ole arvioitu. Raijalanjokea ja Heposuota koskeva teksti perustuu Heposuolle v. 2004 annettuun ympäristölupaan. Loimijoen alaosan vesimuodostuma on voimakkaasti muutettu, ja sen ekologien tila (potentiaali) on arvioitu v. 2019 välttäväksi suhteessa parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan. Uusi ekologisen tilan luokitus valmistuu vuonna 2025. Kaavaselostuksessa on kuvattu pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia. Selostuksessa on mm. asianmukaisesti todettu, että merkittävimmät pintavesivaikutukset syntyvät rakentamisvaiheen maanmuokkaustöistä, ja ojitukset ja puuston poisto voivat lisätä valuntaa ja kuormitusta vesistöihin. Olennaista olisi lisätä tekstiin tieto siitä, että	luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V kesällä 2025. Aurinkovoimalan alueiden väliset ekologiset yhteydet on osoitettu osa-aluemerkinnöillä s-2 ja s-3. Kaavaluonnoksessa ekologiset yhteydet sijoittuivat energiantuotannon alueille (vaaleanpunaiselle taustalle), kun taas kaavaehdotuksessa ne on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisille alueille (vihreälle taustalle), mikä kuvastaa paremmin näiden alueiden luonnetta viheryhteyksinä: Alueet muodostavat yhteyksiä ympäröiviin viheralueisiin ja kasvillisuuden sekä puuston säilyttämistä edellytetään kaavamääräyksissä. Ennallistamismääräys koskee tilannetta, jossa aurinkovoimala-alueiden käyttö päättyy. Määräys ei estä toiminnan jatkumista tai alueiden uudelleen hyödyntämistä energiantuotantoon, mikäli tarvetta on myös tulevaisuudessa. **Vesistövaikutukset – pintavesien tila, vesienhoito ja alueen hydrologian huomioiminen** Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu vesienhallintaselvitys, jonka mukaan pintavesiä käsittelevää osuutta kaavaselostuksessa on päivitetty. Kaavaselostukseen on lisätty tiedot siitä, että aurinkovoimalan pintavesivaikutukset ovat voimakkaimmillaan alkuvuosina, mutta lievenevät vähitellen, ja että vaikutukset

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	pintavesivaikutukset ovat voimakkaimmillaan hankkeen alkuvuosina ja lievenevät vähitellen. Samoin tulisi todeta, että puuston poistolla ja maanrakennustöillä voi olla myös pitkäaikaisia vaikutuksia valumavesien laatuun ja hydrologiaan. Yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä todettuun viitaten seuraava virke tulee poistaa kokonaan kaavaselostuksesta: *Kuormituslaskelmien mukaan Raijalanjoen valuma-alueen kokonaiskuormitus typin, fosforin ja kiintoaineksen osalta tulisi laskemaan kaavassa voimalakäyttöön osoitettujen alueiden muuttuessa maa- ja metsätalouskäytöstä aurinkovoima-alueeksi.* Tuotantoalan poikkeuksellisen laajuuden vuoksi yleismääräyksiin tulee lisätä suojavyöhykkeet merkittävimpien vesistöjen sekä ojien ja purojen varsille, koska hanke edellyttää merkittäviä metsänhakkuita. Puustoa ja kasvillisuutta ei saa poistaa uomien välittömässä läheisyydessä vesiensuojelun perusteella vesistökuormituksen minimoimiseksi. Rannoilla, jotka eivät kuulu metsälain piiriin, suojavyöhykkeet ovat yleensä metsänhoidon ohjeistuksissa vähintään 5–10 m leveitä, mikä on yleismääräykseen sopiva minimietäisyys pintaveden tyypistä riippuen. Metsäsertifioinnissa suojavyöhykkeiden leveydet on määritelty tarkoin eri pintavesille, mutta tässä yhteydessä vyöhykkeiden leveydessä voidaan ottaa huomioon maaston kaltevuus ja maaperä. Koska hankealue sijaitsee paljolti eroosioherkillä mailla, suojavyöhyke ei voi olla kovin kapea. Metsää poistettaessa suojavyöhykkeelle tulee jättää puustoa ja kasvillisuutta eikä maan pintaa saa tasata, joten suojakaistat eivät sovellu aurinkopaneeleille. Hankealueen valumavesille tarvitaan vesienhallintasuunnitelma, johon tulee sisältyä valumavesien laskeutukseen ja varastointiin liittyvät rakenteet sekä ojitus- ja tiestösuunnitelmat. Suunnitelmassa tulee huomioida ilmastonmuutoksen vaikutuksen perusteella 40 % lisäkapasiteetti uuden suosituksen ja varmuusperiaatteen mukaisesti. Mm. puuston poistoon ja kuljetukseen sekä rakentamisvaiheeseen tarvitaan raskaan kaluston kestävät tiestöt kuivatuksineen. Työnaikaiset uomien ylitykset sekä uudet uomia ylittävät tiet ja maakaapelit lisäävät osaltaan kuormitusta. Hulevesien hallintaan liittyvät ratkaisut tulisi toteuttaa ennen voimala-alueen rakentamista. Hulevesien käsittelyyn on annettu joitakin yleismääräyksiä ja käsittelyyn osoitetut alueet esitetään kaavassa. Riittävään mitoitukseen tulee kiinnittää huomiota aluevarauksissa, ja alueiden tulee kattaa kaikki hankkeen merkittävät uomastot haitallisten pintavesivaikutusten	valumavesien laatuun ja hydrologiaan ovat pitkäaikaisia. Poistettavaksi pyydetty virke on otettu pois kaavaselostuksesta. Osayleiskaavaan on lisätty yleismääräys koskien suojavyöhykkeitä vesilain mukaisten kohteiden varsille. Suojavyöhykkeet osoitetaan hankkeeseen liittyviin vesienhallintasuunnitelmiin, jotka esitetään hankkeen myöhemmässä luvitusvaiheessa. Osayleiskaavan ehdotuksen yleismääräyksiin on lisätty edellytys, että aurinkovoimala-alueiden hulevesien hallinta toteutetaan vesienhallintasuunnitelman mukaisesti, ja suunnitelmat on esitettävä aurinkovoimaahankkeen lupaprosessin yhteydessä. Lisäksi yleiskaavassa on määrätty, että hulevedet on käsiteltävä siten, ettei aurinkovoimalan toteuttaminen merkittävästi heikennä vesistöjen tilaa tai vesitalouteen perustuvien luontokohteiden arvoja, ja että vesienhallintarakenteet on toteutettava niin, että myös työmaa-aikaiset vaikutukset pysyvät hallinnassa. Osayleiskaavassa myös määrätään, että voimala-alueiden suunnittelussa on huomioitava riittävät aluevaraukset hulevesien hallintaa varten ja hanketoimijan on huollettava sekä ylläpidettävä aurinkovoimalaan liittyviä vesienhallintarakenteita.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	lieventämiseksi. Kaavakartan luonnokseen on toistaiseksi määritelty hulevesien käsittelyyn vain muutamia paikkoja. Vesilain valvonta – pintavedet Hankkeesta tulee pyytää lausunto ELY-keskukselta vesilain (587/2011) mukaisesta luvan tarpeesta. Lausuntopyynnössä tulee esittää yksityiskohtainen vesienhallinta- tai ojitussuunnitelma, joka täyttää valtioneuvoston asetuksen vesitalousasioista vaatimukset (1560/2011, 3 luku 26 §). Turvetuotantoalueen huomioiminen Kaavoitettavaan alueeseen rajautuu Heposuon turvetuotantoalue mikä on noin 53 hehtaarin toiminnassa oleva tuotantoalue. Vuonna 2024 turvetuotannossa on ollut 45 ha. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi, ja Heposuon turvetuotannon on arvioitu jatkuvan vuoteen 2040 asti. Hankkeessa tulee huomioida turvetuotantoalueen luvan voimassaolo koko toiminnan ajalta ympäristöluvan määräysten mukaisesti, ja arvioida turvetuotannon ja aurinkovoimatuotannon yhteensovittamisen vaikutukset. Suunnitellusta hankkeesta ei saa aiheutua vaikutuksia turvetuotannon vesien johtamiseen tai heikennyksiä vesienkäsittelyyn ja käsittelyn tehokkuuteen. Liikenne Suunnittelun tarkentuessa on hyvä huomioida, että Raijalantien liittymää valtatielle 2 ei voida hankkeessa käyttää, koska sen käyttö on rajoitettu ainoastaan välttämättömän maatalousliikenteen käyttöön. Hankealueelle pohjoisen suunnasta johtavalle Metsämaantielle on kuitenkin myös muita yksityistieyhteyksiä, joiden käyttömahdollisuudet ovat selvitettävissä suunnittelun tarkentuessa. Ilmastokestävyys Kaavan ilmastovaikutuksia ei ole arvoitu, vaan selostuksessa kerrotaan Huittisten kaupungin päästöjakaumasta yleisesti sekä esitetään vertaus Satakunnan hakkuukertymästä suhteessa hankealueeseen. Vertailu ei vastaa vaikutusarviointia ja jos vertailu tukee vaikutusarviointia, tulisi vertailukohteen valinta aina perustella. Aurinkovoiman myötä alueen metsäalue ja siten hiilinielu poistuu hankealueelta pysyvästi, kun puolestaan metsätaloudessa hakkuiden jälkeen metsä uudelleen istutetaan. Toisin sanoen vertailu kahden erilaisen toiminnan, aurinkovoiman ja	**Vesilain valvonta – pintavedet** Huittisten aurinkovoimalahankkeeseen liittyen on tehty lausuntopyyntö vesilain (587/2011) mukaisen luvan tarpeesta. **Turvetuotantoalueen huomioiminen** Heposuon turvetuotantoalue huomioidaan osayleiskaavassa ja tarvittava yhteensovittaminen tehdään aurinkovoimalan jatkosuunnittelussa. Aurinkovoimala-alueen virtaamien kasvua sekä kiintoaineen ja ravinnepitoisen veden kulkeutumista hankealueen ulkopuolelle voidaan hallita vesienhallintarakenteiden avulla. **Liikenne** Merkitään tiedoksi. **Ilmastokestävyys** Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu hiilitaselaskelma, jossa on arvioitu aurinkovoimalahankkeen kokonaispäästöt sekä sen tuottaman sähkön päästökerroin. Osayleiskaavan kohtaa 11.12 Ilmastoon ja kasvihuonepäästöihin kohdistuvat vaikutukset päivitetään uuden selvityksen pohjalta kaavaehdotuksen selostukseen ja hiilitaselaskelma

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	metsätalouden, vaikutusten välillä ei kuvasta hankkeen vaikutuksia. Kaavaselostuksessa viitataan YVA-selostuksessa tehtyyn arviointiin. Hankkeen YVA-selostuksessa ei myöskään ole esitetty hankkeen ilmastovaikutuksia tavalla, jolla arvioinnin luotettavuus osoitettaisiin, kuten YVA-selostuksen perustellussa päätelmässä todetaan. YVA-selostuksessa ei esimerkiksi käy ilmi vastaavatko laskennassa käytetyt lähteet hankealueen ympäristöä ja miten tulokset on laskettu tai arvioitu. Menetetyn metsämaan pinta-ala tulisi myös kertoa arvioinnissa selkeästi. Kaavaselostuksessa on kerrottu Huittisten kaupungin vuosipäästöt vuodelta 2021 139,7 kt CO2ekv. YVA-selostuksen liitteenä olevasta ilmastovaikutusarvioinnissa on esitetty monia eri summia hankkeen kokonaispäästöiksi, mutta suurinta annettua tulosta käyttäen voi laskea, että hankkeen päästöt vastaavat Huittisen kunnan vuosipäästöjä yli 10 seuraavan vuoden ajalta, jos kunnan päästöt pysyisivät samana kuin vuonna 2021. Hankkeen YVA-menettelyssä sekä kaavaselostuksessa hankkeen kerrotaan tukevan Suomen ilmastopoliittista tavoitetta hiilineutraaliudesta. Suomen hiilineutraaliuden tavoitteen saavuttamisen epävarmuus johtuu etenkin hiilinielujen tason romahtamisesta. Ilmastotavoitetta tukisivat toimet, joilla ei pienennetä olemassa olevaa metsäpinta-alaa eli toimintoja ei sijoitettaisi merkittävässä määrin metsämaa-alueille. Hankkeen vaikutusarvioinnissa on olennaista keskittyä Huittisten hankkeesta aiheutuviin ilmastovaikutuksiin ja niiden lieventämismahdollisuuksien tunnistamiseen ja toteuttamisen suunnitteluun. Muuta huomioitavaa Jatkotoimenpiteenä ELY-keskus näkee tarpeellisena pitää viranomaisneuvottelun ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista. ELY-keskus suosittelee neuvottelun järjestämistä, kun vastineet on laadittu sekä edellytetyt selvitykset tehty. Lausunto on laadittu yhdessä ELY-keskuksen ympäristönsuojelu- vesi- ja luonnonsuojeluyksikön sekä liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa.	lisätään kaava-aineiston liitteeksi. **Muuta huomioitavaa** Viranomaisneuvottelu on pidetty 28.10.2025.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
2. L02 Suomen Erillisverkot Oy, 7.2.2025	Viitaten lausuntopyyntöönne 31.1.2025 koskien Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.	Merkitään tiedoksi.
3. L03 Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto 25.3.2025	Ympäristötoimiston lausunto Huittisten Sun 2 aurinkovoimahankkeen osayleiskaavaluonnoksesta Etelä-Satakunnan ympäristötoimistossa olemme eri asiantuntijoiden toimesta käyneet kaavaluonnosta läpi. Toimielimet eivät tässä vaiheessa anna asiassa lausuntoa. Viranhaltijoiden lausuntona esitämme kaavaluonnoksesta lausuntona seuraavaa: <u>Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun näkemykset</u> ”Tavoitteena on laatia AKL 44 §:n mukainen oikeusvaikutteinen aurinkovoimaosayleiskaava, joka mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen aurinkovoimaloiden rakentamiselle suoraan osayleiskaavan perusteella.” Tämä ei ole nykylaina säädännön perusteella mahdollista. Tuulivoimaloita koskeva kaava voi olla tällainen, ei aurinkovoimalaa koskeva. Veljekset Mäkitalo Oy:llä on 22.8.2018 myönnetty Korkeakallion alueelle yhteislupa 10 vuodeksi kalliokiviaineksen (490 000 m³) otolle sekä kallion louhinnalle ja murskaukselle. Lupa on voimassa 1.10.2028 asti. Alueella on ottamatta vielä suurin osa luvan mukaisesta ottomäärästä. Toiminnanharjoittajan kanssa valvojalla on joskus ollut puhetta siitä, että heillä olisi kiinnostusta jatkaa kallionottoa alueella nykyisen lupa-ajan jälkeenkin ja ulottaa louhos syvemmälle eli nykyisen maanpinnan alapuolelle. Tarkoittaako aurinkovoimalan rakentaminen ja/tai kaavan hyväksyntä automaattisesti sitä, että kallionottoa ei alueella voi enää jatkaa eikä siis lupaa siihen voi enää myöntää? Kaavamerkintä on laitettu kaksivaiheiseksi eli nyt maa-ainestenottokäytössä ja myöhemmin aurinkovoimalakäytössä. Kaava-alueen lounaisosista osoitetaan tällä hetkellä luonnontilassa oleva Kokonkallio maa-ainestenottokäyttöön. Parempi vaihtoehto luonnon monimuotoisuuden, kallioalueiden säilymisen ja maiseman puolesta olisi mahdollistaa maa-ainestenotto jo käytössä olevalta alueelta kuin ohjata sitä neitseelliselle kalliolle. Tämä taisi kyllä olla	Merkitään tiedoksi. <u>Rakennusvalvonnan ja ympäristösuojelun näkemykset</u> Kaavaprosessin käynnistymisvaiheessa teollisen mittakaavan aurinkovoimaloiden luvitukseen ei vielä ollut vakiintunutta käytäntöä tai viranomaisohjeita. Tämän vuoksi kaavaa ryhdyttiin laatimaan MRL/AKL 44 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota oli tarkoitus käyttää rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Kaavoitusprosessin aikana esiin tulleiden tulkintojen perusteella tätä menettelyä ei kuitenkaan ole katsottu mahdolliseksi, ja siitä on sittemmin luovuttu. Hanketta ei kuitenkaan pidetä asemakaavoitusta edellyttävänä, sillä siihen ei liity yhdyskuntarakenteen sopeuttamistarpeita, kuten kunnallistekniikan tai muiden palveluiden rakentamista. Osayleiskaava laaditaan edelleen oikeusvaikutteisena, ja hankkeen sijoittamisen edellytykset tullaan arvioimaan joko rakentamisluvan yhteydessä tai erillisellä sijoittamislupapäätöksellä. Osayleiskaavaluonnoksessa Korkeakallion kaksoismerkinnän tarkoituksena oli mahdollistaa maa-ainesten otto

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	otettu maakuntakaavasta eli siellä tämä Kokonkallion on jo osoitettu kallionottoalueeksi. Kaavaa laaditaan koko alkuperäiselle suunnittelualueelle. Ympäristövaikutusten arvioinnissa perustellussa päätelmässä ei koko suunnittelualueelle suositella aurinkovoiman rakentamista. Kaavassa tulee selkeästi ja tärkeimpänä asiana tuoda esiin perustelut, että miten kaavassa on tultu erilaiseen johtopäätökseen. Kyseessä on erittäin laaja ja vaikutuksiltaan hyvin merkittävä hanke, jolla on vaikutuksia vuosikymmeniä. <u>Ympäristöterveydenhuollon näkemykset</u> Maankäytön suunnittelussa on huomioitava ja arvioitava ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, myös mahdolliset terveysvaikutukset. Lisäksi maankäytön suunnittelussa on tuotava esille toimenpiteet, joilla on tarkoitus estää ympäristö- ja terveysvaikutukset. Alueella olemassa olevien ja suunnitteilla olevien eri tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutukset tulee huomioida. Osayleiskaavaluonnoksessa on vähäisesti huomioitu aurinkohankkeen ulkopuolella oleva Huittisten tulvavaara-alue Raijalan alueella. Puuston laajamuotoinen vähennys, muutokset tieverkostossa, ojitus ja kaivuut oletettavasti vaikuttavat lisääntyvästi pintavesien kulkeutumista tulvavaara-alueelle. Pintavesien aiheuttamaa kuormitusta tulvavaara-alueeseen tulee arvioida ja huomioida vaikutusten arvioinnissa. Arvioidaan laajojen aurinkoenergiahankkeiden vaikutusta paikallisesti alueen lämpötilaan. Viihtyisyyden osalta tulee huomioida ja arvioida riittävät suojavyöhykkeet paneelialueiden reunoilla. Maisema saattaa muuttua naapurikiinteistöllä hakkuiden osalla, jolloin paneelikentät saattavat olla paremmin havaittavissa eri puolilta. Kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Kaava-alue sijoittuu yhdyskuntarakenteen ulkopuolelle, joten alueen vaikutuksen piirissä voi olla yksityisiä talousvesikäytössä olevia kaivoja. Alueen maankäytön vaikutus alueella oleviin talousvesikaivoihin tulee huomioida. Alueen vaikutuksen piirissä olevat talousvesikaivot tulee selvittää ja talousvesikaivojen laatu tulee tutkia ennen mahdollisten alueelle tulevien hankkeen rakennusvaiheiden aloittamista. Tarvittaessa hankkeen vaikutuspiirissä olevien talousvesikaivojen laatu	(luvanmukainen kallion louhinta ja murskaus) toistaiseksi sekä alueen myöhempi käyttöönotto aurinkoenergian tuotantoalueena maa-ainesten oton päätyttyä. Kaavan ehdotusvaiheessa voimala-alueiden rajauksia on kuitenkin pienennetty, ja ko. kaksoismerkinnästä on luovuttu. Korkeakallio on kaavaehdotuksessa osoitettu maa-ainestenottoalueeksi (EO). Kaavaluonnoksessa Kokonkalliolle osoitettu maa-ainestenotto perustui maakuntakaavan mukaiseen merkintään. Kaavan ehdotusvaiheessa kaava-aluetta on kuitenkin pienennetty, ja Kokonkallio on jäänyt kaava-alueen ulkopuolelle. YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvitys-suunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	tulee tutkia uudelleen hankkeen rakentamisvaiheen päätyttyä hankkeen talousvesikaivoihin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Alueen käyttö tulee toteuttaa siten, että vaikutukset talousvesikaivoihin minimoidaan.	Ympäristöterveydenhuollon näkemykset Osayleiskaavan vaikutuksia ihmisiin ja elinoloihinsa sekä näihin liittyviä lieventämiskeinoja käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu erillinen lisäselvitys aurinkovoimalahankkeen yhteisvaikutuksista. Yhteisvaikutusten arviointia on päivitetty lisäselvityksen pohjalta kaavaselostuksen kohtaan 11.16 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu vesienhallintaselvitys. Kaavaselostuksen kohtia 5.5 Pintavedet ja 11.5 Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset on päivitetty lisäselvityksen pohjalta. Huittisten aurinkovoimalahankkeeseen liittyen on tehty lausuntopyyntö vesilain (587/2011) mukaisen luvan tarpeesta. Mikäli vesilupaa edellytetään, se haetaan, ja mahdollisen luvan ehdot huomioidaan hankkeen lupaprosessissa.
4. L04 Fingrid Oyj, 27.3.2025	Aurinkovoima-alue sijoittuu Fingridin Huittisten kehittyvän sähköaseman ympärille ja voimajohtojen läheisyyteen. Olemme lausuneet YVA-menettelystä ja kaavoituksesta aiemmissa vaiheissa. Olemme tuoneet esille, että aurinkovoima-alueen suunnittelussa pitää turvata mahdollisuudet sähköaseman sekä voimajohtojen kehittämiseen. Fingridin voimajohtoihin ja sähköasemaan kohdistuu	Merkitään tiedoksi. Fingridin lausunnossa esiin tuodut asiat huomioidaan osana hankkeen kaavoitusprosessia ja teknistä suunnittelua sekä risteämälausunnot pyydetään.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	ajankohtaista kehittämistarvetta ja Huittisten sähköaseman laajentumista selvitetään. Muistutamme, että aurinkovoimaloiden suunnittelu lähellä sähköasemaa ja voimajohtoja sekä muu tekninen yhteensovitus tulee tehdä yhteistyössä Fingridin kanssa hankkeen edetessä. Kiitämme, että kaavanlaatijan vastineessa OAS-vaiheen lausuntoomme todetaan mm. seuraavaa: Fingridin lausunnossa esiin tuodut asiat huomioidaan osana hankkeen kaavoitusprosessia ja teknistä suunnittelua sekä risteämälausunnot pyydetään. Meillä ei ole uutta lausuttavaa kaavoituksesta. Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Pyydämme toimittamaan tarvittavat risteämälausuntopyynnöt ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot. Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja. YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnöt toimitetaan Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi.	
5. L05 Luonnonvarakeskus, 2.4.2025	Lausunto: Pyydettynä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan. Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin. Luonnonvarakeskuksen aiemmin antama lausunto (YVA-selostus) on yhä ajantasainen. Luke tekee seuraavan lisäyksen aiempaan lausuntoon kaavaselostuksen pohjalta. Tehdyn suurpetoselvityksen pohjalta ei voida sulkea pois alueen merkitystä suden lisääntymiselinympäristönä. Havaintoja suurpedoista kertyy sieltä, missä ihmiset liikkuvat. Siten havaintojen kertyminen tietyltä alueelta tai niiden puuttuminen toiselta ei kerro siitä, missä sijaitsee pesäpaikka tai mahdolliset vaihtopesät. Tehtyjen havaintojen ja hankkeessa tehtyjen selvitysten perusteella ei voida poissulkea, etteikö hankealueelle sijoittuisi suurpetojen levähdys- ja pesimäalueita.	Merkitään tiedoksi. Sweco Finland Oy:n laatiman suurpetoselvityksen lisäksi kaavaluonnosvaiheessa toteutettiin susiselvityksen päivitys (2024) ja arvioitiin hankealueen soveltuvuutta suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaympäristöksi maasto- ja karttatarkastelujen perusteella. Susiselvityksen päivitys on toimitettu vain viranomaisten käyttöön, eikä se ole julkisessa jaossa. Päivityksen lokakuussa 2024 suoritetulla maastokäynnillä alueelta ei löytynyt merkkejä suden lisääntymis- ja levähdyspaikoista, ja hankealueen habitaatit todettiin pääosin luonteeltaan sellaisiksi, että ne eivät sovellu suden lisääntymis- ja levähtämispaikoiksi. (Lisää

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Kaavaselostuksessa todetaan, että suden lisääntymis- ja levähdyspaikat sijoittuvat tavallisesti reviirin keskiosaan, joten niiden sijoittumista suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen voidaan pitää melko epätodennäköisenä. Luke huomauttaa kuitenkin, että ydinreviiri voi sijoittua susireviirien sisällä hyvin monimuotoisesti. Suden ydinreviiri ei määräydy reviirin laitojen mukaan vaan reviirin ydin osat (suden eniten käyttämät alueet ja todennäköisimmät lisääntymiseen liittyvät alueet) voivat myös sijoittua määriteltyjen reviirien rajojen tuntumaan. Luke huomauttaa, että varsinkin hankealueen lounaisimmat/läntisimmät osat sijoittuvat keskeisesti Köyliön susireviirillä (esim. kaavaselostuksen s. 52, Kuva 29.). Vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä. Yhteisvaikutusten osalta on tärkeää huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien voimala-alueiden myötä. Lausunnon tiivistelmä: Tehdyn suurpetoselvityksen pohjalta ei voida sulkea pois alueen merkitystä suden lisääntymiselinympäristönä. Vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä. Yhteisvaikutusten osalta on tärkeää huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien voimala-alueiden myötä.	aiheesta kaavaselostuksen kohdassa 11.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset.) Luken huomio susien ydinreviirien sijoittumisesta on lisätty kaavaselostukseen. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu erillinen lisäselvitys aurinkovoimalahankkeen yhteisvaikutuksista. Yhteisvaikutusten arviointia on päivitetty lisäselvityksen pohjalta kaavaselostuksen kohtaan 11.16 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Euroopan unioni on siirtänyt suden lajina luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V kesällä 2025.
6. L06 Metsäkeskus, 31.4.2025	Yleistä Hankealue on tällä hetkellä suurelta osin metsätalouskäytössä. Metsäkeskuksen lausunnon näkökulmana on aurinkovoimalahankkeen aiheuttama muutos alueen maankäytössä ja vaikutukset metsään perustuvien elinkeinojen harjoittamiseen: metsätalouden sijaan alueella ryhdytään harjoittamaan laajamittaista energiantuotantoa. Lisäksi Metsäkeskus tarkastelee lausunnossaan hankkeen vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuteen. <u>Metsäkeskus näkee</u> lähtökohtaisesti positiivisena siirtymisen fossiilisista energialähteistä uusiutuviin. Ristiriitaa aiheuttaa se, että hankkeen tieltä poistuu pysyvästi mahdollisesti satoja hehtaareita talouskäytössä olevaa metsää.	Merkitään tiedoksi. **Yleistä** Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan teollisen aurinkovoimatuotannon hankkeita ei tule perustaa metsäalueille. Metsään perustuvien elinkeinojen harjoittaminen alueilla päättyy ja uusiutuvaan luonnonvaraan eli puuraaka-aineeseen perustuvien tuotteiden valmistamisen mahdollisuus poistuu. Hankkeiden toteutus lisää myös hakkuupaineita toisaalla ja poistaa metsän hiilinielut ja -varastot alueelta vähintäänkin vuosikymmeniksi. Metsäkeskuksen näkemys on, että suuria alueita vaativat uusiutuvat energiantuotantomuodot tulee sijoittaa ensisijaisesti jo valmiiksi avoimille alueille, kuten käytöstä poistuneille turvesoille. Näin todetaan myös pääministeri Petteri Orpon 20.6.2023 päivätyssä Vahva ja välittävä Suomi -hallitusohjelmassa (s. 140): ’Aurinkovoimarakentamista ohjataan rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille pyrkien välttämään tuotannossa olevien peltojen ja metsämaan merkittävä käyttö aurinkovoimaan. ’ Metsäkeskus näkee, että metsäalueille sijoitetut, metsän häviämiseen johtavat laajat aurinkovoimahankkeet ovat myös ristiriidassa parhaillaan valmisteltavan Satakunnan maakuntakaavan 2050 huoltovarmuuteen liittyvien tavoitteisen kanssa. Huoltovarmuutta heikentävät mm. metsäelinkeinojen toimintaedellytysten väheneminen, yhtenäisten metsäalueiden katoaminen ja metsien pirstoutuminen. Tiet ja kuljetukset (kohta 8.5) Metsäkeskus pyytää kiinnittämään huomiota uusien teiden rakentamiseen. Uusia teitä ja johtokäytäviä linjattaessa tulee huomioida pääsy metsäkiinteistöille sekä rakentamisen että energiantuotannon aikana ja minimoida samalla metsien pirstoutuminen. Suunnittelussa tulee huomioida mm. metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt, mikäli niitä alueella on. Käytöstä poisto (kohta 8.8) Metsäkeskus esittää, että alueen maankäyttöön käytöstä poiston jälkeen otetaan kantaa ja tarkastellaan alueen metsittämistä uudelleen ensisijaisena vaihtoehtona. Kaavaratkaisu ja Kaavamerkinnät ja -määräykset (kohdat 10.1. ja 10.2.) Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kaava-alueelle sijoittuvia luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä tai	alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Luonnonvarakeskuksen Aurinkometsä-hankkeen loppuraportin (Muhonen, 2024) mukaan fossiilisen energian korvaamisesta saatava ilmastohyöty on moninkertainen verrattuna voimalan rakentamisen aiheuttamiin päästöihin, vaikka maankäytön muutokset kasvattavat aurinkovoiman päästökerrointa. Ilmastotoimia edistäessä fossiilittoman sähkön tarve kasvaa muun muassa liikenteen sähköistymisen ja öljylämmityksestä luopumisen myötä. Lisäksi raportissa todetaan, että maankäyttöön perustuvien hiilinielujen heikentyessä teknisten hiilinielujen, kuten hiilidioksidin talteenoton, merkitys kasvaa – ja nämä prosessit vaativat runsaasti sähköä. Ilmastovaikutusten arviointia varten osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu hiilitaselaskelma. Vireillä oleva Satakunnan maakuntakaava 2050 huomioidaan kaavaselostuksessa. Tarkistetun aikataulun mukaan maakuntakaava on hyväksymisvaiheessa mahdollisesti vuosina 2026–2027, joten maakuntakaavaan voi vielä kohdistua tarkistuksia tai muutoksia ennen sen lopullista hyväksymistä.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	erityisen tärkeitä alueita ei tule merkitä oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan. Osayleiskaava koskee aurinkovoimaa ja monimuotoisuuden kannalta tärkeät ja erityisen tärkeät alueet on pitänyt huomioida jo voimala-alueiden sijoittelussa. Lisäksi kohteiden rajaukset saattavat muuttua ajan kuluessa ja näin ollen niiden huomioiminen tulee tehdä yksilöllisesti toimenpiteitä metsissä suunnitellessa. Metsäkeskus esittää, että kaikki luo-merkinnät poistetaan kaavakartasta. Ne ovat kaavan tausta-aineistoa ja voidaan esittää esimerkiksi kaavaselostuksen liitekarttana. Mikäli luo-kaavamerkintöjä ei poisteta, tulee selkeästi esittää, onko kaavamerkinnässä kysymys suunnittelu-, rakentamis- vai suojelumääräyksestä. Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä esitetään suosituksia ja määräyksiä metsätalouden harjoittamiseen kaava-alueella. Merkintöjen vaikutukset metsään perustuvien elinkeinojen harjoittamiseen alueella tulee arvioida. Luonnonvaroihin ja Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset (kohdat 11.14 ja 11.15) Hankealue on tällä hetkellä suurelta osin metsätalouskäytössä. Hankkeen toteuttamisen vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen ja sekä hiilinieluihin että -varastoihin ovat merkittävät ja voivat aiheuttaa hakkuupaineita toisaalle. Metsäkeskus esittää, että hankkeen vaikutukset metsäelinkeinojen harjoittamiseen kuvataan kattavasti. Lisäksi tulee tarkastella, onko metsään perustuvien elinkeinojen harjoittaminen järkevää ja mahdollista mm. kapeilla metsäkaistaleilla tai muutaman hehtaarin kokoisilla metsäpalstoilla, jotka jäävät aurinkovoimaloiden väliin (esimerkiksi tuulituhojen mahdollisuus). Metsänkäyttöilmoitukset Metsäkeskus muistuttaa, että maakäyttömuodon muutoksesta (metsien hakkuut voimaloiden, uusien tielinjojen ja siirtolinjojen alta) tulee tehdä metsänkäyttöilmoitus Suomen metsäkeskukseen. Metsäkäyttöilmoitus tulee laatia mahdollisimman tarkasti. Mikäli metsänomistaja on saanut metsänkäyttöilmoitusta koskevalle alueelle (jolla maankäyttömuoto muuttuu metsätaloudesta muuhun käyttöön, esimerkiksi voimala-alue) valtion kemera- tai metka-tukea viimeisen kymmenen vuoden aikana, tulee saatu tuki maksaa takaisin. Metsäkeskus esittää näissä	**Tiet ja kuljetukset** Esitetyt asiat huomioidaan kaavaehdotuksessa. **Käytöstä poisto** Osayleiskaavan yleismääräyksissä edellytetään aurinkovoimala-alueiden metsittämistä sähköntuotannon päätyttyä. **Kaavaratkaisu ja Kaavamerkinnät ja -määräykset** Osayleiskaavassa on tarpeellista esittää luo-merkinnät suojelualueiden maankäytön ohjaamiseksi. Kaavassa esitettyjen luo-merkintöjen mukaisen suojelun perustelut esitetään kaavamääräyksissä sekä kaavaselostuksessa. Vaikutustenarviointia on täydennetty ja merkintöjen vaikutuksia metsään perustuvien elinkeinojen harjoittamiseen arvioidaan kaavaselostuksen kohdassa 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. **Luonnonvaroihin ja Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset** Osayleiskaavan vaikutuksia elinkeinoihin käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalan vaikutuksia elinkeinoihin on täydennetty ja vaikutuksia kuvataan osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdassa 11.15 Talouteen

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	tilanteissa ensisijaisesti vapaaehtoista palautusta tai tarvittaessa tekee takaisinperintäesityksen Ruokavirastolle.	ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. **Metsänkäyttöilmoitukset** Merkitään tiedoksi.
7. L07 Satakunnan Museo, 31.3.2025	Satakunnan Museon kannanotto <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Suunnittelualue on huomattavan laaja ja kaava mahdollistaa muutoksen perinteisesti maa- ja metsätalouselinkeinosta teollisuusympäristöksi. Satakunnan Museo on esittänyt hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä pienimmällä vaihtoehdolla 1 (VE1, 353 hehtaaria) olevan vähiten maisemallista vaikutusta ympäristössä. Yhteysviranomaisen perustellun päätelmän (20.8.2024) mukaan ainoastaan pienin vaihtoehto VE1 oli jatkosuunnittelukelpoinen. Tästä huolimatta kaavaluonnos on laadittu kooltaan ja vaikutuksiltaan huomattavasti suuremmalle vaihtoehdolle VE3. Tätä ratkaisua tulisi perustella kaavaselostuksessa kattavasti. Kuten museo on jo hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä todennut, hanke ei suoraan sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle eikä sillä ole suoria vaikutuksia alueen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö hankkeella olisi vaikutuksia em. kulttuuriympäristöihin esimerkiksi kaukomaisemassa. Satakunnan Museo pitää hyvänä, että avoimien viljelyalueiden sekä etenkin Raijalan kylän valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön suuntaan sekä asutuksen suuntaan on osoitettu kaava-alueen sisältä suoja-alueita. Alueen kulttuuriympäristöjä sekä maisema-alueet on kuvattu lähtötietojen osalta kattavasti kaavaselostuksessa. <u>Arkeologinen kulttuuriympäristö</u> Suunnittelualueelta ja sen välittömästä läheisyydestä tunnettiin entuudestaan kolme kivikautista irtolöytöpaikkaa. Löytöpaikat on esitelty kaavaselostuksessa. Näihin ei kuitenkaan liity kiinteää muinaisjäännöstä. Alueella toteutettiin vuonna 2022 arkeologinen inventointi sekä vuonna	Merkitään tiedoksi. <u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvitys-suunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä. <u>Arkeologinen kulttuuriympäristö</u> Merkitään tiedoksi.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	2023 täydennysinventointi (Ahlman Group Oy 2022 ja 2023). Inventoinneissa ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Hankkeella ei museon näkemyksen mukaan ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.	
8. L08 Satakuntaliitto, 4.4.2025	**Kannanotot** Satakunnan vaihemaakuntakaavaa 2 varten laaditussa selvityksessä tutkittiin maakunnallisesti merkittäviä aurinkoenergian tuotannon alueita, niiden vaikutuksia ja eri tapoja käsitellä niitä maakuntakaavassa. Taustaselvitystä ja maakuntakaavaa laadittaessa ei vielä ollut laajoja aurinkoenergiahankkeita olemassa ja aurinkovoimaloiden teknologia oli vasta kehittymässä. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 päädyttiin osoittamaan aurinkoenergialle mahdollisia alueita kehittämisperiaatemerkinnällä. Alueiden pinta-alaa ei tarkkaan määritelty, mutta suuruusluokaltaan ne olivat muutamista kymmenistä hehtaareista ehkä 100–200 hehtaariin. Noin puolet Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 aurinkoenergian kehittämisperiaatemerkinnöistä sijaitsee maa-aineisten ottoalueilla ja niiden on ajateltu toteutuvan ottotoiminnan jälkikäyttönä. Ympäristöministeriö laatii parhaillaan yhdessä sidosryhmien kanssa opasta laajojen aurinkoenergia-alueiden suunnittelua varten. Toistaiseksi ei ole vakiintunutta käytäntöä, miten laajoja aurinkoenergia-alueita suunnitellaan maakuntakaavatasolla. Huittisten aurinkovoimala sijoittuu voimassa olevissa Satakunnan maakuntakaavoissa pääosin ns. valkoisille alueille, joille voi sijoittaa sellaisia toimintoja, joilla ei ole seudullisia tai maakunnallisia vaikutuksia. Kunnan päätöstä sijoittaa toimintoja näille pääosin maa- ja metsätaloutta varten säilytettäville maaseutualueille rajoittaa hankkeen tai suunnitelman alueellinen merkittävyys. Satakuntaliitto on edellyttänyt osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antamassa lausunnossaan, että osayleiskaavaprosessissa ja kaava-asiakirjoissa tulee tarkastella hankekokonaisuuden merkittävyyttä ja tarvittaessa perustella poikkeaminen maakuntakaavoista, tarkastella maakuntakaavojen tavoitteita suhteessa hankkeeseen sekä käydä läpi maakuntakaavan sisältövaatimusten toteutuminen. Asiaa on käsitelty kaavaselostuksen kappaleessa 12.2. Kaavan suhde maakuntakaavaan (s. 124). Lausetta *Aurinkoenergiatuotanto ei rajoita ympäröivän lähiympäristön maankäyttöä, vaan vaikuttaa pikemminkin elinympäristön laatuun ja virkistyskäyttöön* tulee muotoilla tai selventää, koska se on	Merkitään tiedoksi. Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Kaavahankkeessa edetään tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Kaavaprosessin aikana on käyty vuoropuhelua eri viranomaisten välillä siitä, että kaava noudattaa voimassa olevia ohjeita ja säännöksiä. Kaavoitusta ohjaa Huittisten kaupunki. Osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavoihin tarkastellaan kaavaselostuksen kohdissa 4.2 Maakuntakaavat, 11.1 Yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset ja 12.2 Kaavan suhde

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	epäselvä. Laajoilla paneelikentillä on rajoittava vaikutus maankäyttöön, vaikka alueella liikkumista ei rajoitettaisikaan esim. alueen aitaamisella. Huittisten aurinkovoimalan yleiskaavaprosessissa on otettava huomioon Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 aurinkoenergiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys, jossa todetaan, että aurinkoenergian tuotantoalueet tulee ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Lisäksi tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistyksen ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään. Huittisten aurinkovoimalan kaavoitus ja ympäristövaikutustenarviointimenettely (YVA) tehdään erillisinä prosesseina, mutta samanaikaisesti. Satakuntaliitto katsoo, että tämä mahdollistaa hyvän tiedonvaihdon prosessien välillä. Hankkeesta aiheutuvat vaikutukset tulee arvioida kattavasti ja vaikutustenarvioinnin perusteella tehtyjen päätelmien perustelut ja johtopäätökset tulee siirtyä suunnitteluprosessin kautta yleiskaavan ratkaisuiksi. Yhteysviranomainen on antanut YVA-selostuksesta perustellun päätelmän 20.8.2024. Yhteysviranomainen on perustellussa päätelmässä selkeästi todennut vain pienimmän vaihtoehdon (VE1) jatkosuunnittelukelpoiseksi, kun huomioidaan hankkeesta aiheutuvat vaikutukset niin kulttuuriympäristöön ja maisemaan kuin yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa sekä hankkeen sijainti EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mainitun lajin reviirialueella. Perustellun päätelmän mukaan pienimmän hankevaihtoehdon (VE1) saattamiseksi toteuttamiskelpoiseksi on vaikutusten arviointia kuitenkin edelleen tarkennettava lisäselvityksin, jotta epävarmuudet hankkeen vaikutuksista suteen saadaan poistettua ja mahdollisesti tarvittavien lieventämistoimenpiteiden vaikuttavuus voidaan todentaa. Kaavaluonnoksessa ei ole riittävällä tavalla huomioitu yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää ja monien asioiden ratkaisu on siirretty kaavan ehdotusvaiheeseen. Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että perustellussa päätelmässä esitetyt näkökohdat ja lisäselvitystarpeet otetaan huomioon yleiskaavaa laadittaessa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Kaavaselostuksessa todetaan, että maankäyttövaikutuksille herkiksi tunnistettuja kohteita ovat erityisesti ympäröivät kulttuuriympäristökohteet, ge2-merkityt arvokkaat kallioalueet, asutus, sekä luontoselvityksistä ilmenneet kohteet, jotka on rajattu pois voimalakäytöstä.	maakuntakaavaan. Näissä kohdissa käsitellään myös Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 aurinkoenergiaa koskevaa yleistä määräystä sekä maakuntakaavojen valkoisia alueita. Kohdassa 12.2 (Kaavan suhde maakuntakaavan) esitettyä lausetta on selvennetty kaavaehdotuksen selostukseen. YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvityssuunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä. Lisäselvityksiä on toteutettu kaavaluonnoksen jälkeen, ja jatkotoimenpiteitä on viety eteenpäin osayleiskaavan ehdotukseen. Toteutettuja lisäselvityksiä ovat mm. olleet ekologisten yhteyksien selvitys, yhteisvaikutusten arviointi, huuhkaja- ja kehrääjäselvitys, liito-oravaselvitys, Natura-tarvearviointi ja hiilitaselaskelma.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Satakuntaliitto on YVA-selostuksesta antamassa lausunnossaan edellyttänyt ja myös YVA-yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä edellytetään, että yhdyskuntarakennetta koskevaa vaikutusten arviointia tulee täydentää niin, että arvioinnissa tarkastellaan hankealueen kytkeytymistä olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen, kuten rakennettuun ympäristöön, maisemarakenteeseen, viherrakenteeseen ja liikenneverkkoon. Maisemavaikutusten arviointia tulee täydentää, niin, että jatkosuunnittelussa havainnekuvia otetaan myös maanpinnan tasolta keskeisiksi arvioiduilta näkymäalueilta. Uusien havainnekuvien laadinnassa on hyvä hyödyntää esimerkiksi opasta ”Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa” (päivitys 2024, http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-176-4). Maakunnallista viherrakennetta on tutkittu Satakuntaliiton verkkosivuilla olevassa Satakunnan viherrakenneselvitys 2021 -raportissa. Suunnittelualueen läntinen osa sijoittuu selvityksessä tunnistetun viherkäytävän O alueelle. Osayleiskaavassa tulee ottaa alueen sijainti maakunnallisen viheryhteyden alueella huomioon ja tarkentaa viherrakenteen tarkastelua yleiskaavatasolle. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan suunnittelua tulee vielä jatkaa ja täydentää erityisesti ekologisiin yhteyksiin liittyen. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon paikallisten yhteyksien kytkeytyminen laajempaan kokonaisuuteen koskien erityisesti tiukasti suojeltuja lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää (mm. ilves, susi, lepakot). Suunnittelualueella on laajoja paneelikenttiä ja Satakuntaliiton näkemyksen mukaan suojeltavat alueen osat (s-3) eivät ole riittäviä leveydeltään ja niihin liittyvä suunnittelumääräys ei turvaa riittävällä tavalla ekologisia yhteyksiä. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden riittävät etäisyydet paneelikentistä. Aurinkovoimalan sisällä oleviin maa- ja metsätalousalueisiin (M) liittyy seuraava kaavamääräys: *Alueelle sijoittuva uusi asuinrakentaminen tulisi pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen. Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m2.* Jatkosuunnittelussa tulee harkita, että kaavamääräystä muokataan niin, että asumisen sijoittaminen paneelikenttien keskelle ei ole mahdollista. SATAKUNTALIITTO	Osayleiskaavan suhdetta yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemarakenteeseen, viherrakenteeseen ja liikenneverkkoon käsitellään kaavaselostuksen kohdissa 5.1 Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja asutus, 5.2 Maisema, kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset, 5.6 Kasvillisuus ja suojelualueet ja 5.9 Liikenne sekä vaikutuksia näihin kohdissa 11.1 Yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja asutukseen kohdistuvat vaikutukset, 11.2 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset, 11.6 Kasvillisuuteen ja suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset ja 11.9 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset. Maisemavaikutusten arvioinnissa esitetyt ennen ja jälkeen -kuvaparit ovat valikoituneet siten, että ne kuvastavat aurinkoenergiatuotantoalueiden maisemavaikutuksia mahdollisimman totuudenmukaisesti keskeisiksi arvioiduilta pakoilta. Havainnekuvat on otettu maanpinnan tasolta. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen on laadittu ekologisten yhteyksien selvitys, jossa on tarkemmin huomioitu eri eläinlajien osalta ekologiset yhteydet. Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu kaavaehdotukseen. Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksessa asutus kaava-alueella on osoitettu merkinnällä AP-2 (pientaloval-tainen asuntoalue). Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet osoitetaan merkinnällä M-8, joille saa sijoittaa vähäistä maa- ja metsätaloutta palvelevaa rakentamista tai olemassa olevan rakennuspaikkaan liittyvä talousrakennus.
9. L09 Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes), 26.3.2025	Tukesilla ei ole asiassa lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
10. L10 Vesihuolto (Huittisten kaupunki) 17.2.2025	Lausunto Huittisten kaupunki, tekniset palvelut, vesihuolto koskien OX2 Finland Oy:n Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavaa Vesihuollon johtolinjoja on seuraavilla kaavaluonnoksen sähköntuotantoon tai -jakeluun tarkoitettujen laitteiden tai kaapeleiden alueilla: Kaavaluonnoksen EN-alueella *(kiinteistötiedot poistettu)* jatkuen läpi EN/au-M-alueen *(kiinteistötiedot poistettu)* ja *(kiinteistötiedot poistettu)* Metsämaan tielle. Metsämaantieltä (302) koilliseen on ohjeellinen uusi maakaapeli suunniteltu olemassa olevan vesijohtolinjan kanssa osin tien samalle puolelle, kiinteistölle *(kiinteistötiedot poistettu)* asti. Sijainnit selviävät liitteenä olevasta johtokartasta. Sähköntuotantoon tai -jakeluun tarkoitettujen laitteiden tai kaapeleiden sijoittamisessa tulee huomioida jo olemassa olevien vesihuollon johtojen ja laitteiden sijainti. Vesihuoltolaitokselle, sen asiakkaille ja muille asukkaille tulee varmistaa tarpeelliset kulkuyhteydet jatkossa, myös aurinkovoimalan rakentamisen aikana.	Merkitään tiedoksi. Vesihuollon johdot ja laitteet sekä kulkuyhteydet huomioidaan tarkentuvassa aurinkovoimalan jatkosuunnittelussa ja rakentamisen aikana.

Lausunnon esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	(Lausunnon mukana karttaliite.)	

MIELIPITEET

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
11. M01 Yksityishenkilö 1, 24.02.2025	MIELIPIDE HUITTISTEN AURINKOVOIMALAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SEKÄ KAAVALUONNOKSESTA - Ensisijainen mielipiteeni on, että jos hanketta lähdetään toteuttamaan vaihtoehto kahdesta (VE 2) poistetaan kaavaehdotukseen liittyvä VII -alue kokonaan, jolloin se ei kohdistu Mauriala-Mommola-Korvenkylä -alueeseen. (Liite 1) - Jos VII -alueen poistaminen kaavasta kokonaisuudessaan ei toteudu, on alue rajattava niin, että VII -alueen kaavarajana on Lepästentie. Lepästentien eteläosa on poistettava kaavaehdotuksesta. (Liite 2) PERUSTELUJA MIELIPITEELLENI - VE 2:n hankealueen itäosiin sijoittuu 500 metrin etäisyydellä merkittävä määrä vakinaista asutusta. Hanke aiheuttaa Mauriala-Mommola-Korvenkylä -alueen asukkaille, maa- ja metsätaloudelle sekä ympäristölle, linnustolle, eläimistölle ja maaperään kohtuutonta, ennakoimatonta sekä pysyvää haittaa. Yhteysviranomaisen mukaan merkittävimmät vaikutukset hankkeesta liittyvät juuri ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, ekologisten ja eläimistöön liittyvien vaikutusten ohella. - VII -alueen lävitse kulkeva Lepästentie rajoittuu kaavaehdotuksen mukaan molemmilta sivuiltaan aidattavaan paneelialueeseen. Em. kaava-alue sijoittuu hirvien ja muiden sorkkaeläinten oleskelu- ja talvilaidun alueelle ja väistämättä heikentää niiden elinoloja ja liikkumista alueella. Mouhisuon lounaiskulmaan	Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. Aurinkovoimalan vaikutusten arvioidaan jäävän 500 metrin etäisyydellä vähäisiksi (vaikutusten paikallisuus). Aurinkovoimalan vaikutuksia lievennetään osayleiskaavassa osoittamalla näkösuojavyöhykkeitä (s-1). Aurinkovoimalan vaikutuksia ihmisten elinoloihin, elinkeinoihin, ympäristöön, linnustoon, eläimistöön ja maaperään arvioidaan mm. kaavaselostuksen kohdissa 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset, 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset, 11.6 Kasvillisuuteen ja suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset, 11.7 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset, 11.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ja 11.3 Maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset. Vaikutuksia eläimistöön ja sen liikkumiseen kaava-alueella lievennetään osoittamalla ekologisia yhteyksiä (s-2 ja s-3), joilla mahdollistetaan liikkuminen voimala-alueiden lävitse. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen on laadittu ekologisten yhteyksien selvitys, jossa on tarkemmin huomioitu eri

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	on kaavaehdotuksessa suunniteltu Lepästentien kautta kulkeva ekologinen käytävä paneelikentän välistä kaava-alueeseen kuulumattomalle naapurikiinteistölle. Ekologinen käytävä ohjaa eläimet joko aidatulle liikennöitävälle Lepästentielle, mistä niillä ei ole poistumismahdollisuutta, tai naapurikiinteistön kautta asutulle Maurialan alueelle, ja sieltä edelleen vilkasliikenteisille teille, eivätkä ne pysty palaamaan tutulle oleskelu ja talvilaidun alueelleen. (Liite 3) - Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja osayleiskaavaehdotuksessa ei ole selvitetty, miten puuston ja kasvillisuuden poistamisen vuoksi alueen pysyvästi muuttuva vesitalous hoidetaan. Kaavaluonnokseen on merkitty hulealue ei ongelmaa poista. Muuttuva vesitalous saattaa aiheuttaa naapurikiinteistölle soistumista, koska ojat, jotka alueella nyt ovat eivät vedä lisääntyvää vesimäärää. Ilmastonmuutoksen ennustetaan lisäävän tulevaisuudessa talvitulvia. - Huittisten kaupunki on halunnut esittää hankkeen hyvin myönteisenä kaupungin kannalta, ottamatta huomioon ja kuulematta hankealueen läheisyydessä asuvien asukkaiden mielipiteitä. Kaupunki ei ole myöskään lausunnoissaan tuonut esille ainuttakaan hankkeeseen liittyvää negatiivista vaikutusta. Esimerkiksi sitä, että metsämaan ja peltojen merkittävää käyttöä aurinkovoimaan pyritään valtakunnallisesti välttämään. Katson, että kaavaluonnos nykymuodossaan ei ole toteuttamiskelpoinen. Huittinen 23.2.2025 *(Nimi- ja yhteystiedot poistettu)* *(Liitteenä kolme karttaa)*	eläinlajien osalta ekologiset yhteydet. Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu kaavaehdotukseen. Osayleiskaavan määräysten mukaisesti aurinkovoimala-alueiden hulevesien hallinta tulee toteuttaa vesienhallintasuunnitelman mukaisesti, joka esitetään rakentamisen lupaprosessin yhteydessä. Lisäksi kaavassa edellytetään, että voimala-alueiden maanpinnan tulee olla pääasiassa vettä läpäisevää, ja alueella tulee turvata matalan kasvillisuuden kehittyminen. Näin sekä myöhemmin tarkentuvilla vesienhallintarakenteilla varmistetaan, että puuston ja kasvillisuuden poistamisesta aiheutuvat vaikutukset vesitalouteen lievennetään. Osayleiskaavan kaavoitusprosessiin liittyen on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kerrotaan osayleiskaavaan liittyvästä tiedottamisesta ja mahdollisuudesta osallistua kaavoitusprosessiin. Osayleiskaavan OAS:asta ja kaavaluonnoksesta on ollut mahdollisuus jättää mielipiteitä ja kaavaehdotuksesta on mahdollisuus jättää muistutus. Ko. mielipide ja tämä vastine ovat osa kaavoitukseen liittyvää vuorovaikutusta. Aurinkovoimalasta on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa hankkeen keskeisiä vaikutuksia on arvioitu laajasti asiantuntija-arvioiden ja erillisselvitysten perusteella. Osayleiskaava perustuu YVA-menettelystä saatuun tietoon ja selvityksiä on täydennetty tarvittavilta osin osana kaavoitusprosessia.
12. M02 Yksityishenkilö 2, 28.2.2025	Hei, Kysymyksiä ja kommentteja aurinkovoimalaan liittyen.	Kaavoitus on maankäytön suunnittelua ohjaava prosessi, jonka tavoitteena on määrittää alueiden käyttötarkoitukset ja kehittämisen periaatteet. Osayleiskaavan laatimisen

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	- OX2 on ruotsalainen konserni. Miten kaupunki varmistuu siitä, että työssä käytetään paikallisia yrittäjiä ja edes suomalaista työvoimaa aina, kun se on mahdollista? - Olisi hyvä avata laskutapaa, millä tuottavuus-/hyötylaskelmat on tehty. Miten voidaan olla varmoja riittävällä tasolla siitä, että projektista on enemmän hyötyä kuin haittaa ja kaikki kymmenen hyvää ja yhdeksän kaunista lupausta pitävät paikkansa. - Miten logistiikka järjestetään, jottei näillä pienille kurateille aiheudu enempää vahinkoa, kuin jo nykyisistä hakkuista ja puiden kuljetuksista aiheutuu? Nykyisin tälläkin seudulla on lapsiperheitä ja jo nyt tukkirekat ovat aiheuttaneet muutaman potentiaalisen vaaratilanteen kurvatessaan hiukan liian lujalla vauhdilla Suvisuontiellä. - Mitä ovat huhut aurinkovoimalan kylkeen rakennettavasta teollisuusalueesta? - Mitä me asukkaat, joilla ei ole vuokrattavaa metsää tai peltoa, hyödymme lähimetsien pilaamisesta? Onko laskelmia tilusten arvonalenemasta. Pitkissä puissa on tämänkin töllin remontti ja matkailutoimintaa oli suunniteltu aikaisintaan 5-7 vuoden päähän, mutta kaikki suunnitelmat maaseutumatkailusta saa haudata metsien kanssa. Vaikka kaupungin edustaja totesikin minulle aiemmin asiaa tiedustellessani, että tulevaisuuden maaseutumatkailu on sitä, että kuljetaan aurinkopaneelien keskellä, lienee turha esittää moista vaihtoehtoa saunaa ja luontoa himoitseville japanilaisturisteille. Tai oikeastaan kenellekään muullekaan. Terveisin (Nimitiedot poistettu)	yhteydessä ei käsitellä urakointiin tai kilpailutuksiin liittyviä kysymyksiä. Aurinkovoimalan vaikutuksia talouteen ja elinkeinoihin käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. Aihetta käsitellään laajemmin hankkeeseen liittyvässä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) kohdassa 11.15 Vaikutukset talouteen ja elinkeinoihin ja arviointimenetelmiä avataan kohdassa 11.15.2 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät. Lisäksi hankevastaava OX2 on teetättänyt selvityksen Huittisten aurinkovoimalan aluetalousvaikutuksista (https://www.ox2.com/fi/suomi/ajankohtaista/tiedotteet-ja-uutiset/aurinkovoiman-taloudellisista-hyodyista-kattava-selvitys-tyota-ja-verotuloja-alueelle-vuosikymmeniksi/). Aurinkovoimalan vaikutuksia liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen käsitellään kaavaselostuksen kohdissa 11.9 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ja 11.17 Vaikutukset turvallisuuteen. Tämä osayleiskaava koskee Huittisten aurinkovoimalan kaavoitusta. Julkisuudessa esiintyneet tiedot saattavat liittyä Maurialan teollisuusalueen laajennukseen, jonka osayleiskaava on erillinen ja vireillä oleva kaavoitusprosessi Huittisten kaupungissa. Vaikutuksia ihmisten elinoloihin, virkistykseen, kiinteistöjen arvoihin, kuntatalouteen ja elinkeinoihin käsitellään kaavaselostuksen kohdissa 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset ja 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
13. M03 Yksityishenkilö 3, 27.2.2025	Huittisten seudun ympäristöyhdistyksen muistutus OX2 Finland Oy:n Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavan luonnokseen 1. Huittisten kaupunki on ulkoistanut tiedottamisen hankkeen eri vaiheista OX2 Finlandille, joka ei ole huolehtinut tehtävästä asianmukaisesti. Tarkoitushakuinen puhelinkysely, mainoslehtinen, asukkaiden painostaminen tai "netistä kyllä löytyy" -toistelu eivät ole asiallista tiedottamista saati osallistamista alueella tai sen läheisyydessä asuville. Asianosaisista moni kuuluu ikäluokkaan, joka ei käytä internettiä aktiivisesti. Hankkeen lopullinen kokoluokka tuli monelle yllätyksenä. Kaupunki ei ole huolehtinut siitä, että ajantasainen ja ymmärrettävä tieto olisi saavuttanut asukkaat prosessin eri vaiheissa. 2. Luontoselvitykset ovat riittämättömiä, samoin niiden pohjalta tehdyt muutokset. Jo energiatuotannon infran rakentaminen aiheuttaa häiriötä eläimistölle, saati lopullinen valtavia aidattuja alueita sisältävä teollisuusalue. Tutkimustuloksia susilaumojen käyttäytymisestä vastaavissa tilanteissa ei ole vielä edes saatavilla. OX2:n selitykset "vähäisistä vaikutuksista luonnolle" eivät perustu mihinkään, koska vastaavan mittakaavan hankkeita ei ole ollut. 3. Metsien laajamittainen hävittäminen ei ole kestävän kehityksen mukaista Lounais-Suomessa, jossa yhtenäisten metsäalueiden määrä vähenee voimakkaiden hakkuiden myötä koko ajan muutenkin. OX2 Finlandin markkinoima "aurinkopuisto" ei ole puisto, vaan teollisuusalue. Puistoissa kasvaa puita, ei aurinkopaneeleja. Hanketta ei ole tähän mennessä toteutettu hyvän tavan mukaisesti eikä osayleiskaavaa tule hyväksyä tällaisenaan.	1. Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavan tiedottamisen järjestäminen kuuluu Huittisten kaupungille. Osayleiskaavan kaavoitusprosessiin liittyen on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kerrotaan osayleiskaavaan liittyvästä tiedottamisesta ja mahdollisuudesta osallistua kaavoitusprosessiin. Kaavasta on tiedotettu aloitus- ja luonnosvaiheissa seuraavasti: maanomistajia, rajanaapureita ja osallisia on tiedotettu kirjeitse, lisäksi kuulutus nähtävilläolosta on julkaistu Alueviesti-, Lauttakylä- ja Alasatakunta-lehdissä sekä kaupungin nettisivuilla. OAS:ssa ja kaavaselostuksessa on esitetty yhteystiedot, joista voi pyytää lisätietoja kaavaan liittyen. Huittisten kaupunki ottaa tiedottamiseen liittyvän palautteen vastaan. 2. Aurinkovoimalahankkeeseen liittyviä luontoselvityksiä ovat laatineet alan asiantuntijat ja niitä ovat arvioineet viranomaiset. Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä eli YVA:ssa. YVA:n perustellussa päätelmässä todetaan, että YVA-selostus täyttää sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lain ja YVA-asetuksen vaatimalla tavalla. Lisäksi yhteysviranomainen on katsonut YVA-selostuksen olevan laadultaan riittävä. Selvityksiä on täydennetty kaavoituksessa tarvittavilta osin viranomaisten edellyttämällä tavalla. Esimerkiksi susiin liittyvää selvitystä on täydennetty syksyllä 2024 ja kaavaehdotusta varten on laadittu lisäselvityksiä täydentämään aiempaa aineistoa. 3. Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Aurinkovoimalan myötä menetetään pääasiassa tavanomaista talousmetsää, mutta luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet on rajattu pois voimala-alueilta. Luonnonvarakeskuksen Aurinko-metsä-hankkeen loppuraportin (Muhonen, 2024) mukaan fossiilisen energian korvaamisesta saatava ilmastohyöty on moninkertainen verrattuna voimalan rakentamisen aiheuttamiin päästöihin, vaikka maankäytön muutokset kasvattavat aurinkovoiman päästökerrointa. Ilmastotoimia edistäessä fossiilittoman sähkön tarve kasvaa muun muassa liikenteen sähköistymisen ja öljylämmityksestä luopumisen myötä. Lisäksi raportissa todetaan, että maankäyttöön perustuvien hiilinielujen heikentyessä teknisten hiilinielujen, kuten hiilidioksidin talteenoton, merkitys kasvaa – ja nämä prosessit vaativat runsaasti sähköä.
14. M04 Yksityishenkilö 4, 27.2.2025	Mielipide OX2 Finland Oy:n Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavaan: Nyt, kun on tehty paljon erilaisia selvityksiä alueella olevista kasveista ja eläimistä, niin olisiko aika ottaa huomioon myös alueella asuvat ihmiset. Varsinkin Metsämaan alueella suunnitellut paneelialueet tulevat vaikuttamaan alueen asukkaisiin merkittävästi. Metsämaantien, Suvisuontien ja Peltokalliontien varressa olevat talot ovat aivan tien vieressä, joten liikenne, joka lisääntyy	Aurinkovoimalan vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja liikenteeseen sekä näihin liittyviä lieventämistoimenpiteitä käsitellään kaavaselostuksen kohdissa 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset ja 11.9 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalahankkeeseen liittyviä näköestevyöhykkeitä ja ekologisia

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	merkittävästi, vaikuttaa todella paljon viihtyisyyteen ja rauhaan. Osaan paneelialueiden reuna-alueille on merkitty suojavyöhyke mutta osassa sitä ei ole. Ainakin Kahilistossa sitä ei ole ja alueen vieressä on lähes kiinni asuttu kiinteistö. Myös Peltokalliontien varressa on alueita, joista on suora näkymä paneelialueille. Eli käytännössä Metsämaan alueelta kiinteistöjen lähistöltä pitäisi paneelialueet poistaa kokonaan. Näin otettaisiin myös ihmiset huomioon. Myös puiden kaato näin isolta alueelta mietityttää. Tästä ei ole kokemusta muualta, joten ei tiedä miten se vaikuttaa ilmastoon ja luontoon. Vielä kun näitä muita projekteja on lähialueella useita, niin metsää tuhotaan suuria alueita. (Nimitiedot poistettu)	yhteyksiä on tarkistettu osayleiskaavan ehdotukseen. Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita on supistettu laajasti. Metsämaan alueella sijaitseva voimalan osa-alue IV on poistettu kokonaan. Aurinkovoimalan vaikutuksia ilmastoon ja luontoon käsitellään mm. kaavaselostuksen kohdissa 11.6 Kasvillisuuteen ja suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset ja 11.12 Ilmastoon ja kasvihuonepäästöihin kohdistuvat vaikutukset.
15. M05 Yksityishenkilö 5 1/3, 28.2.2025	Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaava /OX2 Finland Oy Karsitun aurinkovoimalan osayleiskaava /Karsittu Green Energy Oy Tämä mielipide kohdistuu molempiin yllä nimettyihin kaavoihin. Mielipide/muistutus 1/2 Yhdessä nämä teollisen aurinkovoiman tuotannolle suunnitellut alueet jättäisivät 812 hehtaaria maata aurinkopa-neelien alle. Tämä on aivan mieletön alue, etenkin kun nämä toteutettaisiin luontoon, josta paneelien tieltä olisi parturoitava kaikki aivan matalia maaperäkasveja lukuunottamatta. Tällainen on aivan käsittämätöntä tässä ajassa, jolloin on tiedossa luontokadon olevan aikamme suurimpia uhkia kaiken elämän jatkumiselle ja siten myös ihmisen hyvinvoinnille. Tämä on vahingollista. Myöskään vastaavista ei ole vielä kokemusta Suomessa. On selvää, että kestävä energiamurros on tehtävä ja fossiilisista polttoaineista päästävä eroon ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Nyt kuitenkin nämä hankkeet pyrkiessään ratkaisemaan tätä toista aikamme suurinta ongelmaa, kiihdyttävät puolestaan luontokatoa. Tällainen on kaikkea muuta kuin kestävää, sillä on tutkittu tosiasia, että ilmastonmuutos ja	Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Aurinkovoimala tuottaa valmistuttuaan päästötöntä energiaa, jolla pyritään korvaamaan fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja tuetaan yhteiskunnan sähköistymistä ja vähennetään ilmastovaikutuksia.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	luontokato kiihdyttävät toisiaan. Toista näistä ei siis ole mahdollista ratkaista välittämättä toisesta. Maapallolla kaikki rakennettu massa on jo usean vuoden ylittänyt kaiken elävän biomassan (Elhacham et al., 2020, Nature). Nämä voimalahankkeet ovat näin ollen osa ongelmaa, eivät osa ratkaisua, vaikka on tehty pistemäisiä selvityksiä hankkeen vaikutuksista yksittäisille eläinlajeille. Aurinkovoimaloiden sijoittelussa tulisi prioriteettina olla luontoarvoltaan mitättömät paikat, kuten tehdas-/varastorakennusten katot, joutomaat, jne. mutta ei missään nimessä biodiversiteetiltään arvokas metsä (vaikkakin talousmetsä). Miten tällaiset hankkeet suhteutuvat EU:n ennallistamisasetukseen, joka velvoittaa myös Suomea? Toteutuessaan tämän kaltaiset kiinnos-tunut ja seuraisi aikaansa, sen sijaan että sallisi alueellaan aikamme suurimpien ongelmien kalliin kiihdyttämisen.	
16. M05 Yksityishenkilö 5 2/3, 28.2.2025	Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaava /OX2 Finland Oy Karsitun aurinkovoimalan osayleiskaava /Karsittu Green Energy Oy Tämä mielipide kohdistuu molempiin yllä nimettyihin kaavoihin. Mielipide/muistutus 2/2. Energiasiirtymästä väitellyt Karoliina Auvinen (SYKE) tuo esiin (Suomen luonto 2/2025), että rakennettaessa aurinkovoimaloita metsiin, vaarantuvat metsien hiilinielut. Tällöin voimalan ilmastoargumenttikin tulee kyseenalaiseksi. Onko tätä riittävästi selvitetty puolueettomien asiantuntijoiden toimesta? Toteutuessaan voimalahankkeet mullistaisivat maiseman. Tällaisella massiivisella muutoksella on tutkitusti (mm. dosentti Panu Pihkala) suuria vaikutuksia ihmisten mielenterveyteen, eivätkä ne muutokset ole positiivisia. Kuten OX2-hankkeen tiedotustilaisuudessa tuotiin esiin, havainnekuvista ei kunnolla käynyt ilmi voimalan dystooppinen laajuus. Tällaiset koettavat psyykkiset vaikutukset ovat arvaamattomia, ja tulevat mitä todennäköisimmin maksamaan kaupungille rahaa kasvavina sote-kustannuksina. Huittisten vetovoimaa eivät loputtomat paneelialueet taatusti myöskään lisää. Ihmiset eivät yksinkertaisesti pysty voimaan	Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu hiilitaselaskelma, jossa on arvioitu aurinkovoimalahankkeen kokonaispäästöt sekä sen tuottaman sähkön päästökerroin. Osayleiskaavan kohtaa 11.12 Ilmastoon ja kasvihuonepäästöihin kohdistuvat vaikutukset päivitetään uuden selvityksen pohjalta kaavaehdotuksen selostukseen ja hiilitaselaskelma lisätään kaava-aineiston liitteeksi. Aurinkovoimalan vaikutuksia maisemaan ja ihmisten elinoloihin sekä näihin liittyviä lieventämistoimenpiteitä käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdissa 11.2 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset ja 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalalla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia Huittisten kuntatalouteen. Näin voidaan järjestää palveluja, jotka edistävät puolestaan myös kaupungin vetovoimaa. Aurinkovoimalan vaikutuksia talouteen ja elinkeinoihin käsitellään

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	hyvin tällaisen valtaisan teollisuusalueen kupeessa. Itsellenikin jo hankesuunnitelma on tuonut eksistentiaalista pahaa oloa. Jotta todellinen kestävyysmurros voi tapahtua, tulee myös arvojen muuttua; luontoa tulee kunnioittaa, sillä me ihmiset olemme täysin riippuvaisia siitä sekä fyysisesti että henkisesti. Siksi olisikin ensiarvoisen tärkeää, että kestävyysmurrosta toteutettaisiin harkiten ja inhimillisesti, sekä biodiversiteettiä vaalien, eikä aiheutettaisi vain lisää erilaisia ongelmia. Huittisen kaupungilla olisi nyt tuhannen taalan paikka olla aidosti kiinni ajassa ja olla myöntämättä näille järjettömille hankkeille lupaa. Auvinen (SL 2/2025) korostaa, että esim. maankäyttömaksulla voisi aurinkovoimaloita ohjata metsistä hukkamaille ja katoille. Keinoja ja vaihtoehtoja siis on. Ei pidä antaa yksityisten yritysten sanella ehtoja, joilla olisi kollektiivisia vaikutuksia ihmisten lisäksi muillekin elollisille. Se ei ole kaupungille eduksi.	kaavaselostuksen kohdassa 11.15 Talouteen ja elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset. Lisäksi hankevastaava OX2 on teetättänyt selvityksen Huittisten aurinkovoimalan aluetalousvaikutuksista (https://www.ox2.com/fi/suomi/ajankohtaista/tiedotteet-ja-uutiset/aurinkovoiman-taloudellisista-hyodyista-kattava-selvitys-tyota-ja-verotuloja-alueelle-vuosikymmeniksi/). Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia.
17. M05 Yksityishenkilö 5 3/3, 28.2.2025	Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaava /OX2 Finland Oy Tiedotus tässä kaava-asiassa on ollut täysin riittämätöntä. On myös kohtuutonta, että maanomistajalle, jonka maata kaavaluonnos koskee, ei tiedoksi annettaessa kerrota, mitä kaavaluonnos käytännössä hänelle ja hänen maa-alalleen tarkoittaa. Olemme äitini kanssa suunnitelleet sukupolvenvaihdosta metsätilaan, jota kaava-alue koskee. Sukupolvenvaihdos olisi jo toteutettu, ellei äitini olisi saanut eräänä tammikuisena perjantaina postissa kaavaluonnosta, *(kiinteistöä erittelevää tietoa jätetty pois)*. Hän ei ole metsäpalstallaan millään tavalla mukana aurinkovoimalahankkeessa. Tällaisenaan kyseinen kirje ja kaavamerkintä järkytti meitä molempia, ja sukupolvenvaihdos on ollut asian selvittämisen vuoksi siitä saakka jäissä.	Osayleiskaavan kaavoitusprosessiin liittyen on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kerrotaan osayleiskaavaan liittyvästä tiedottamisesta, mahdollisuudesta osallistua kaavoitusprosessiin ja tutustua osayleiskaavaan liittyvään aineistoon. Kaavasta on tiedotettu aloitus- ja luonnosvaiheissa seuraavasti: maanomistajia, rajanaapureita ja osallisia on tiedotettu kirjeitse, lisäksi kuulutus nähtävilläolosta on julkaistu Alueviesti-, Lauttakylä- ja Alasatakuntalehdissä sekä kaupungin nettisivuilla. OAS:ssa ja kaavaselostuksessa on esitetty yhteystiedot, joista voi pyytää lisätietoja kaavaan liittyen. Huittisten kaupunki ottaa tiedottamiseen liittyvän palautteen vastaan.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Onkin kohtuutonta, että siinä missä palkatut asiantuntijat tekevät kaavaehdotuksia työajallaan, joutuvat muut asianosaiset käyttämään vapaa-aikaansa etsiäkseen tietoa siitä mitä erilaiset merkinnät edes käytännössä tarkoittavat ja mitkä heidän oikeutensa ovat. Olisi asiallista ja läpinäkyvää, sekä demokratian hengessä oikein, kertoa asianosaisille maanomistajille oma-aloitteisesti kaavaehdotuksia lähetettäessä, mitä merkinnät heille tosiasiassa tarkoittavat, ja mitkä heidän vaihtoehtonsa on. Tai vähintään antaa siinä yhteydessä tiedoksi paikka, josta tieto löytyy. Nykyisellään maanomistajat ovat todella eriarvoisessa asemassa. On täysin kohtuutonta, että maanomistajan täytyisi oma-aloitteisesti olla tietoinen eri tasoisten kaavaprosessien käynnistymisestä, ja olla näissä aktiivisesti puolustamassa omistamaansa maata ja siihen kohdistettavia kaavamerkintöjä.	Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa.
18. M06 Yksityishenkilö 6, 26.2.2025	**Mielipide Huittisten aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja osayleiskaavan kaavaluonnoksesta** Esitän, että Huittisten aurinkovoimalalle tarkoitettua osayleiskaavaa muutetaan niin, että kaavoitettavasta alueesta energiantuotantoalue VII rajautuisi Lepästentiehen. Siten Lepästentien eteläosa jäisi kokonaisuudessaan kaavoitettavan energiantuotantoalue VII:n ulkopuolelle. Lepästentien eteläpuolen poistamiselle energiatuotantoalue VII:lle tarkoitetuista maa-alueista on seuraavat perusteet. Ensinnäkin kyseinen alue on aktiivisessa virkistyskäytössä lähialueen asukkaiden ja kuntalaisten keskuudessa, koska se sijaitsee vain 3 kilometrin päässä Huittisten keskustasta. Metsäalue tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet marjastukseen, sienestykseen ja luonnosta nauttimiseen, koska alue on topografisesti monipuolinen. On myös huomioitava, että nykyinen kaavaluonnos katkaisee Lepistöntien ja Maurialan asukkailta yhteyden Lepästentielle. Esimerkiksi Lepistöntieltä on paljon käytetty kulku-ura Lepästentielle. Toiseksi tulee huomioida, että aurinkovoimala pirstoo yhtenäistä metsäaluetta. Laajojen	Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. Osayleiskaavaan osoitetaan ekologisia yhteyksiä (merkinnät s-2 ja s-3) lieventämään metsien pirstoutumista sekä ihmisten ja eläinten liikkumiseen ja virkistyskäyttöön kohdistuvia vaikutuksia. Yhteydet mahdollistavat kulkemisen myös voimaloiden lävitse. Aurinkovoimalahankkeeseen liittyviä näköestevyöhykkeitä ja ekologisia yhteyksiä on tarkistettu osayleiskaavan ehdotukseen. Aurinkovoimalahankkeeseen liittyviä luontoselvityksiä ovat laatineet alan asiantuntijat, niitä ovat arvioineet viranomaiset ja niitä on täydennetty

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	metsäalueiden pirstaloituminen vaikuttaa riista-eläinten ja suurpetojen liikkumiseen. Molemmin puolin aidattu Lepästentie ja varsinkin Lepästentien eteläpuolen muuttaminen energiantuotantoalueeksi muodostaa tulpan eläinten liikkumiselle ja kaventaa näiden elintilaa asutuksen ja liikenteen ristipaineissa. Kolmanneksi suunnittelualueen pienentäminen on perusteltua, koska erittäin laajan teollisen aurinkovoimalan aiheuttamia vaikutuksia ympäristölle ei tunneta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana hankeyhtiön toimesta laadittujen selvitysten tuloksiin tulee suhtautua varauksella, koska ympäristölle aiheutuvat vaikutukset ovat vaikeasti tutkittavissa. Hankkeen luonteen kannalta on myös ongelmallista, että vähintään 90 prosenttia hankealueesta on metsää. Lopuksi on todettava, että tähän mennessä hankeyhtiö ei ole osoittanut aitoa kiinnostusta vuorovaikutukseen lähialueen asukkaiden ja muiden osapuolten kanssa. Hankkeen alusta alkaen aurinkovoimalan suunniteltu koko on pysynyt pääpiirteittäin samana ja osayleiskaavan luonnoksessa YVA-prosessin aikana saatu palaute on jätetty suurimmaksi osaksi huomioimatta. Porissa 26.2.2025 Ystävällisin terveisin, *(Nimi- ja yhteystiedot poistettu)*	tarvittavilta osin viranomaisten edellyttämällä tavalla. Lisäselvityksiä on toteutettu kaavan ehdotusvaiheessa. Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvityssuunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä. Osayleiskaavan kaavoitusprosessiin liittyen on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kerrotaan osayleiskaavaan liittyvästä tiedottamisesta ja mahdollisuudesta osallistua kaavoitusprosessiin. Osana YVA-prosessia on toteutettu asukaskysely, ja kaavaprosessin yhteydessä

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		järjestetään nähtävilläoloja, jotta osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaavan sisältöön. Saadun palautteen perusteella kaavaan on tehty tarkennuksia ja muutoksia.
19. M07 Yksityishenkilö 7, 28.2.2025	Tuntuu käsittämättömältä, että aurinkovoimalan alle menetetään laajoja peltoalueita ja satoja hehtaareja metsää kun hiilinieluja ei ole nytkään riittävästi. Ympäristöministeriön sivuilla kirjoitetaan: "Aurinkovoimarakentamista ohjataan maankäytön kannalta sopiville paikoille rakennettuun ympäristöön, turvetuotannosta vapautuneille alueille ja joutomaille. Peltojen ja metsämaan merkittävää käyttöä pyritään välttämään." Satakuntaan ollaan suunnittelemassa yli 20 aurinkovoimalaa, isoja, keskisuuria ja pieniä. Huittinen, Säkylä Kokemäki, vierekkäiset kunnat näyttävät erittäin innokkailta. Ne täyttyvät suurista, keskisuurista ja pienistä aurinkovoimaloista, yhteensä kahdeksan suunnitelmaa, jos oikein laskin ja jos kaikki toteutuvat. OX2 Finland Oy:n suunnitelmassa paneelit tulevat kattamaan aivan valtavan alueen jos hanke toteutuu. Pienempikin alue riittäisi. Hanketta pidetään myös paikallisten työllistäjänä, mutta kuinka paljon huittislaisia mahtuu mukaan, se jää nähtäväksi. Ja joudutaankohan hankkeen tuotoilla kompensoimaan poistuneita hiiinieluja? Tuntuu siltä, että on kova kiire saada voimala pystyyn ennen kuin ympäristömnisteriö saa opaskirjansa valmiiksi. Kannatan kyllä aurinkoenergian hyödyntämistä, mutta voimaloiden sijoittaminen on tehtävä vastuullisesti ja ympäristö huomioiden!	Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu hiilitaselaskelma, jossa on arvioitu aurinkovoimalahankkeen kokonaispäästöt sekä sen tuottaman sähkön päästökerroin. Osayleiskaavan kohtaa 11.12 Ilmastoon ja kasvihuonepäästöihin kohdistuvat vaikutukset päivitetään uuden selvityksen pohjalta kaavaehdotuksen selostukseen ja hiilitaselaskelma lisätään kaava-aineiston liitteeksi. Aurinkovoimala tuottaa valmistuttuaan päästötöntä energiaa, jolla pyritään korvaamaan fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja tuetaan yhteiskunnan sähköistymistä ja vähennetään ilmastovaikutuksia. Kaavahankkeessa edetään tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Kaavaprosessin aikana on käyty vuoropuhelua eri viranomaisten välillä siitä, että kaava noudattaa voimassa olevia ohjeita ja säännöksiä.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		Kaavoitusta ohjaa Huittisten kaupunki. Aurinkovoimalahankkeesta on toteutettu kattava ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).
20. M08 Yksityishenkilö 8, 26.2.2025	*(Nimi- ja yhteystiedot poistettu)* *(Kiinteistötiedot poistettu)* **Huittisten kaupunginhallitukselle** **1. Valumavedet** Aurinkovoimaloiden (OX-2 ja Karsittu Green Energy) rakentamisen seurauksena valumavesien määrä tulee lisääntymään ajoittain merkittävästi Raijalanojassa. Jo nyt sään ääri-ilmiöt ovat aiheuttaneet suuria vaihteluita veden määrässä. Kasvavat valumavedet lisäävät entisestään penkereiden eroosiota ja aiheuttavat haasteita siltaaukkojen riittävyydelle. Edellytämme, että a) suunnitelmaan jo sisältyvien hulevesiratkaisujen lisäksi tehdään yksityiskohtainen selvitys vesienhallinnasta sisältäen konkreettiset toimenpiteet haittojen ehkäisemiseksi. b) tämä selvitys tehdään tiiviissä yhteistyössä niiden kiinteistönomistajien kanssa, joiden kiinteistöihin kohdistuu potentiaalisia riskejä. Kahden kiinteistömme alueella virtaa vajaa 1 (yksi) kilometri Raijalanojaa. Lisäksi molemmille kiinteistöillemme tulee sekä kaupungin vesijohto että Sallilan sähkökaapeli ojan pohjan kautta. **2. Sähkölinja** Fingrid Oy:n sähköasemalta koilliseen/itään aurinkovoimalan omalle sähköasemalle kulkevan sähkölinjan ehdotamme toteutettavaksi maakaapelina, onhan Metsämaan ja Korvenkylän asutuksen keskellä jo tällä hetkellä riittämiin avojohtoja. Pyydämme, että mielipiteemme kuitataan vastaanotetuksi. Huittinen 26. helmikuuta 2025	**1. Valumavedet** Osayleiskaavaehdotuksessa annetaan vesienhallintaan liittyviä yleismääräyksiä. Aurinkovoimalahankkeen aiheuttamat muutokset hulevesiin huomioidaan hankkeeseen laadittavissa vesienhallintasuunnitelmissa. Hankkeen vesienhallintaratkaisuilla varmistetaan vesiensuojeluvaatimukset sekä se, ettei hanke merkittävästi heikennä vesistöjen nykytilaa tai vesitalouteen perustuvien luontokohteiden arvoja. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on laadittu vesienhallintaselvitys, jossa on tarkasteltu hankkeen vaikutuksia alueen vesitalouteen. Kaavaselostuksen kohtia 5.5 Pintavedet ja 11.5 Pintavesiin kohdistuvat vaikutukset on päivitetty lisäselvityksen pohjalta. **2. Sähkölinja** Suunnitelmat sähkönsiirron osalta ovat tarkentuneet kaavaehdotusvaiheessa. Kahden sähköaseman sijaan hankkeessa on nyt suunnitteilla yksi oma sähköasema, joka sijoittuu Huittisten sähköaseman länsipuolelle. Päivitetyssä suunnitelmassa on yksi voimajohto, jonka pituus on noin 500 m. Sähkönsiirtoratkaisuja käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 8.4 Sähkönsiirto.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	(Nimitiedot poistettu)	
21. M09 Yksityishenkilö 9, 28.2.2025	Huittisten kaupunginhallitukselle Asia: mielipide kuulemiskirjeen 20.1.2025 takia koskien OX2 Finland Oy:n Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavan luonnosta. Vaatimukset Varsinais-Suomen ELY-keskus on perustelussa päätelmässään 20.8.2024 (myöhemmin perusteltu päätelmä) katsonut, että jatkosuunnittelukelpoinen on enintään pienin hankevaihtoehto VE1 (Metsämaa). Ensisijaisesti yhdyn ELY-keskuksen arvioon, jonka mukaan hanke ei ole toteuttamiskelpoinen VE2 ja VE3 -vaihtoehtojen mukaisena. Toissijaisesti totean, että aurinkovoimaa ei saa kaavoittaa alueelle VII (Mommolan-Maurialan-Korvenkylä) alueelle eikä ehdottomasti Lepästentien eteläpuolelle (ks. kuvaliite). Perusteet Alueidenkäyttölain 9 §:n 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Oikeusvaikutteista osayleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon alueidenkäyttölain 39 §:n vaatimukset. Saman säännöksen 3. momentissa on säädetty kielto, jonka mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Samoin naapurussuhdelain 17 §:n 1 momentissa on säädetty kohtuuttoman rasituksen kiellosta. Vielä alueidenkäyttölain 44 §:n ja perustellun päätelmän lausuman johdosta ei ole selvää, että oikeusvaikutteista osayleiskaavaa voidaan käyttää aurinkovoimalarakentamiseen.	*Vaatimukset* YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvityssuunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä. Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. *Perusteet* Osayleiskaavan laadintaa varten aurinkovoimalan vaikutuksia on arvioitu useasta näkökulmasta. Aurinkovoimalasta on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa hankkeen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia on arvioitu laajasti asiantuntija-arvioiden ja erillisselvitysten perusteella. YVA:n perustellussa päätelmässä todetaan, että YVA-selostus täyttää sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lain ja

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Säännösten takia viittaan kokonaisuutena ELY-keskuksen perusteltuun päätelmään ja siihen, että osayleiskaavan laadinnassa ei ole huomioitu perustellun päätelmän jälkeen tehtyjen selvitysten johdosta riittävästi ja luotettavasti hankkeen vaikutuksia luontoympäristöön, ekologisiin yhteyksiin ja eläimistöön (erityisesti direktiivilajeihin ja suteen), vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja asuinviihtyvyyteen sekä vaikutuksia hulevesiin ja vesitalouteen. Huomioon ei ole otettu riittävästi ja luotettavasti lähialueen talousmetsien hakkuita, suunniteltujen aurinkoja tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia ja hankealueen elinympäristöjen häviämistä ja pirstoutumista. Suunnitellut reuna-alueet ja ekologiset käytävät eivät ole riittäviä alueella VII huomioiden alueen eläimistön, linnuston ja ihmisten liikkumisen, marjastuksen ja viihtyvyyden tarpeet. Tämä ei toteudu <u>erityisesti</u> Mommolan-Maurialan-Korvenkylän alueella <u>eikä ainakaan</u> Lepästentien eteläpuolella. Haittoja maanomistajille <u>ei voida poistaa eikä riittävästi vähentää</u> ekologisilla käytävillä eikä reunaalueilla1) ylipäätään eikä 2) ainakaan suunnitelluin <u>tavoin alueella VII eikä erityisesti Lepästentien eteläpuolella</u>. Aluetta halkooLepästentie. Eläimet päätyvät tällöin Lepästentielle, paneelialueen eteläpuolelle talousmetsään, asuinkiinteistöjen pihoihin, runsaasti liikennöidylle Säkyläntielle tai kantatielle (Turuntie). Olosuhteesta aiheutuu kohtuutonta haittaa ja vahinkoa voimalan läheisyyteen sijoittuvalle kiinteistönomistukselle ja talousmetsänkäytölle. Alueen VII läheisyydessä ja erityisesti Lepästentien eteläpuolella on runsasta ja taajamaan verrattavaa asutusta. Aurinkovoimalasta aiheutuva haitta kiinteistönomistajien alueiden käytölle, viihtyvyydelle ja liikkumiselle on pysyvä ja kohtuuton. Haittaa ei voida ekologisilla käytävillä, reuna-alueilla ym. toimenpiteillä poistaa eikä riittävästi vähentää. Aurinkovoimalan sijoittaminen Lepästentien eteläpuolella aiheuttaa pysyvää ja kohtuutonta haittaa aurinkovoimalaan rajoittuvalle metsätalousmaalle ekologisen ympäristön ja vesitalouden pysyvän muuttumisen johdosta. Hulevesiä ei ole mahdollista järjestää alueella kestävällä tavalla huomioiden aurinkovoimalaan rajoittuvan	YVA-asetuksen vaatimalla tavalla. Lisäksi yhteysviranomainen on katsonut YVA-selostuksen olevan laadultaan riittävä. Osayleiskaava perustuu YVA-menettelystä saatuun tietoon ja selvityksiä on täydennetty tarvittavilta osin osana kaavoitusprosessia. Alueidenkäyttölain (aiemmin maankäyttö ja rakennuslaki) 39 §:n vaatimukset on huomioitu osayleiskaavaa laadittaessa, ja kaava on laadittu niiden mukaisesti. Huomioiden hankkeessa toteutettavat lieventämistoimenpiteet, kaavoituksen vaikutusten ei arvioida aiheuttavan kohtuutonta haittaa maanomistajille tai muille oikeuden haltijoille. Naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentissa nimettyihin teemoihin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan kaavaselostuksen luvussa 11. Osayleiskaavan vaikutukset ja sen alakohdissa. Kaavaprosessin käynnistymisvaiheessa teollisen mittakaavan aurinkovoimaloiden luvitukseen ei vielä ollut vakiintunutta käytäntöä tai viranomaisohjeita. Tämän vuoksi kaavaa ryhdyttiin laatimaan MRL/AKL 44 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota oli tarkoitus käyttää rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Kaavoitusprosessin aikana esiin tulleiden tulkintojen perusteella tätä menettelyä ei kuitenkaan ole katsottu mahdolliseksi, ja siitä on sittemmin luovuttu. Hanketta ei kuitenkaan pidetä asemakaavoitusta edellyttävänä, sillä siihen ei liity yhdyskuntarakenteen sopeuttamistarpeita, kuten kunnallistekniikan tai muiden palveluiden rakentamista. Osayleiskaava laaditaan edelleen oikeusvaikutteisena, ja hankkeen sijoittamisen edellytykset tullaan

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	talousmetsäkäytön, ja metsäpohja Lepästentien eteläpuolella on jo nykyisellään tulvaherkkää. Suden osalta viittaan kaava- ja hankealueella vieläluonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaiseen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskieltoon. Arvioinnissa on otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittelyyn liittyvät lajikohtaiset erityispiirteet, esimerkiksi se, että suden reviiri on tyypillisesti laaja ja se voi vaihtaa pesäpaikkojaan tiheästi. Mommolan-Maurialan-Korvenkylän alueella on tehty lukuisia susihavaintoja v. 2023-2025. Näin ollen aurinkovoimaloista aiheutuisi sudelle merkittävää pysyvää haittaa tavalla, jota ekologiset käytävät ym. haittojen lievennykset eivät ylipäätään eivätkä suunnitelluin tavoinriittävästi korjaa. Huittinen 27.2.2025 maanomistaja *(Mielipiteen mukana karttaliite.)*	arvioimaan joko rakentamisluvan yhteydessä tai erillisellä sijoittamislupapäätöksellä. YVA:sta saatua perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä jatkotoimenpiteitä kaavoituksen suhteen käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Jatkotoimenpiteinä kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheessa on tehty lisäselvityksiä, jotka on huomioitu kaavoitusprosessissa. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen on laadittu ekologisten yhteyksien selvitys, jossa on tarkemmin huomioitu eri eläinlajien osalta ekologiset yhteydet. Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu kaavaehdotukseen. Osayleiskaavaehdotuksessa annetaan vesienhallintaan liittyviä yleismääräyksiä. Aurinkovoimalahankkeen aiheuttamat muutokset hulevesiin huomioidaan hankkeeseen laadittavissa vesienhallintasuunnitelmissa. Hankkeen vesienhallintaratkaisuilla varmistetaan vesiensuojeluvaatimukset sekä se, ettei hanke merkittävästi heikennä vesistöjen nykytilaa tai vesitalouteen perustuvien luontokohteiden arvoja. Sweco Finland Oy:n laatiman suurpetoselvityksen lisäksi kaavaluonnosvaiheessa toteutettiin susiselvityksen päivitys (2024) ja arvioitiin hankealueen soveltuvuutta suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaympäristöksi maasto- ja karttatarkastelujen perusteella. Susiselvityksen päivitys on toimitettu vain viranomaisten käyttöön, eikä se ole julkisessa jaossa. Päivityksen lokakuussa 2024 suoritetulla maastokäynnillä alueelta ei löytynyt merkkejä suden lisääntymis- ja levähdyspaikoista, ja hankealueen habitaatit todettiin pääosin luonteeltaan sellaisiksi, että ne eivät sovellu suden lisääntymis- ja levähtämispaikoiksi.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		(Lisää aiheesta kaavaselostuksen kohdassa 11.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset.) Euroopan unioni on siirtänyt suden lajina luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V kesällä 2025.
22. M10 Yksityishenkilö 10, 27.2.2025	Mielipide Huittisten aurinkovoimalan osayleiskaavaan Olemme huolissamme Huittisten aurinkovoimalahankkeesta. Asumme kaavoitetun alueen reunalla *(kiinteistön sijaintia erittelevä tieto poistettu)*. Kotimme ja aurinkopaneelien väliin tulisi ainoastaan suoja-alue. Olemme asuneet alueella lapsesta asti, nyt olemme jo eläkeikäisiä. Näinä vuosina olemme havainneet alueen eläimistön ja linnuston olevan runsasta. Haluaisimme säilyttää meille arvokkaat perinnemaisemat tuleville sukupolville. Emme ole valmiita vaihtamaan luonnonmetsiämme teollisuusalueeseen. Pelkäämme, että aurinkovoimalan rakennustyöt ja teollisuusalueen olemassaolo karkoittavat eläimet alueelta. Viheryhteyksistä huolimatta alueesta ei vaikuta tulevan kovin rauhallinen ja mielekäs eläimille. Lisäksi tulee edelleen ottaa huomioon alueella tapahtuva runsas marjastus, sienestys ja luontoliikunta. Vaikka metsää on alueelle hieman jäämässä, nämä mahdollisuudet tulevat vähenemään huomattavasti metsän raivaamisen myötä. Huolena on myös alueen jättimäinen koko. Emme ymmärrä, miksi alueesta pitäisi tehdä kerralla niin suuri ja mihin hävisivät YVA:n yhteydessä esillä olleet aluevaihtoehdot. Tämän kokoluokan voimalaaluetta ei Suomessa vielä ole, joten ympäristövaikutuksia ei voida varmuudella tietää. Eikö olisi viisaampaa rakentaa ensin edes pienempi alue. Tai jatkaa hanketta vasta, kun Karsitun aurinkovoimalan vaikutuksia luontoon voidaan tutkia. Miksi siis alue pitäisi rakentaa heti niin suureksi? Mikäli teollisuusaluetta kuitenkin aletaan rakentaa, pohdimme, kuinka paljon rakennustyöt kuormittavat meitä alueella asuvia. Maansiirrot- ja kuljetukset, kallioiden ja kivien murskaamiset sekä	Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. Aurinkovoimalan vaikutuksia eläimiin, lintuihin, maisemaan ja virkistykseen käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdissa 11.8 Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset, 11.7 Linnustoon kohdistuvat vaikutukset, 11.2 Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin kohdistuvat vaikutukset ja 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvityssuunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	hiekkateillä raskasajoneuvoilla kulkeminen aiheuttavat suurella todennäköisyydellä asumishaittaa alueelle. Miten varmistatte, että saamme asua alueella rauhassa? Näin valtavan metsäalueen raivaaminen ja metsäpohjan tasoittaminen aiheuttavat trauman metsän ekosysteemille. Emme voi tietää varmaksi, mitä tästä seuraa. Pahimmillaan metsälle aiheutuu vuosikymmenten vauriot. Miten pystytään ennallistamaan metsäpohjaa, joka on tuhottu? Pelkäämme, että aluetta ei pystytä enää ennallistamaan, vaan alue jää teollisuusalueeksi. Entä miten aluskasvillisuus ja mahdollinen haitallinen hyönteistö poistetaan paneeleiden tieltä, myrkytetäänkö aluetta? Haluaisimme tietää, onko näin laajoilla aurinkopaneelikentillä tutkittu sähkökentän vaikutusta ukkoseen ja salamointiin? Emme voi tietää, miten suuri sähkön määrä ja jännite tulee näkymään ilmastossa alueella. Myös tuulet huolettavat. Laajat aukeat alueet saattavat kerätä tuulia ja aiheuttaa myrskytuhoja tonteillamme. Asukaskyselyyn vastanneista osa oli ymmärtänyt, että aurinkovoimalan toteutuessa Huittisiin saataisiin halpaa, paikallista lähisähköä. Mihin sähkö paneeleista menee ja mihin se sieltä jaetaan? Pysyykö sähkö Suomessa? Hankkeen myötä toivottiin myös työtä Huittisiin. Mistä työvoima teollisuusalueen rakentamiseksi todellisuudessa otettaisiin? Huittisista vai ulkomailta? Kuten näkyy, meillä on paljon huolenaiheita aurinkovoimalaan liittyen. Olemme aurinkovoimalan rakentamista vastaan. Toivomme huolemme ja mielipiteemme huomioon ottamista ja kattavia vastauksia kysymyksiimme.	Aurinkovoimalahankkeen sijoittuminen kyseessä olevalle alueelle perustuu seuraaviin asioihin: Hankealue sijaitsee sähköverkon kannalta tärkeällä paikalla, ja sen keskellä sijaitseva Huittisten sähköasema on kansallisesti merkittävä sähköverkon solmukohta. Tämä mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoimalan liittämisen verkkoon. Lisäksi alue koostuu laajasta rakentamattomasta alueesta, jota teollisen mittakaavan aurinkovoimala vaatii. Hanke sijaitsee myös suhteellisen eteläisessä Suomessa, jossa säteilyolosuhteet ovat aurinkovoimatuotantoon soveltuvia. Kaavoituksella mahdollistetaan alueen kehittyminen ja rakentuminen, mutta toteutuminen sekä sen laajuus täsmentyvät vasta rakentamislupaprosessin yhteydessä. Aurinkovoimalan vaikutuksia liikenteeseen ja asumiseen sekä näihin liittyviä lieventämistoimenpiteitä käsitellään osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdissa 11.9 Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ja 11.13 Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset. Paneelirivistöt voivat jonkin verran mukailla maastonmuotoja, ja massanvaihtoja pyritään minimoimaan. Vesakon poisto voimala-alueilla tehdään lähtökohtaisesti mekaanisesti varjostus- ja palokuormavaikutusten vähentämiseksi (kemiallinen torjunta voi kuitenkin tulla kyseeseen ympäristöviranomaisen näin edellyttäessä esimerkiksi vieraslajien kitkemisessä). Osayleiskaavan yleismääräyksissä voimala-alueet edellytetään ennallistettaviksi energiantuotannon päätyttyä. Vaikutuksia ilmanlaatuun ja ilmastoon käsitellään kaavaselostuksen kohdissa 11.11 Ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset ja 11.12 Ilmastoon ja

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
		kasvihuonepäästöihin kohdistuvat vaikutukset. Aurinkovoimalan tuottama sähkö syötetään valtakunnalliseen sähköverkkoon. Aurinkovoimala lisää sähkön tarjontaa, mikä lähtökohtaisesti vaikuttaa sähkön markkinahintaan. Kaavoitus on maankäytön suunnittelua ohjaava prosessi. Osayleiskaavassa ei ratkaista hankkeen urakointiin ja kilpailutuksiin liittyviä kysymyksiä. Rakentamisen lisäksi aurinkovoimalla tulee kuitenkin olemaan myös huolto- ja ylläpitotoimenpiteisiin liittyvää työllistämistä.
23. M11 Yksityishenkilö 11, 27.2.2025	Koskien Vistinmäentietä tarkennuksena Peltokalliontien ja Kevalavantien välistä tienpätkää, jota tällä hetkellä kyseistä pätkää pääsee traktorilla, pyörällä ja jalan. Toiveissa olisi jättää tämä pätkä pysyväksi, että tulevaisuudessakin pääsisi liikkumaan varsinkin pyörällä ja jalan.	Osayleiskaavaan osoitetaan ekologisia yhteyksiä (merkinnät s-2 ja s-3) lieventämään metsien pirstoutumista sekä ihmisten ja eläinten liikkumiseen ja virkistyskäyttöön kohdistuvia vaikutuksia. Yhteydet mahdollistavat kulkemisen myös voimaloiden lävitse.
24. M12 Yksityishenkilö 12, 28.2.2025	Haluan lausua mielipiteen OX2 aurinkovoimalan kaavasta: Ensisijaisesti kaavoitusta ei saa ulottaa aurinkovoimalan vaihtoehtojen VE2 ja VE3 alueille. Perusteena ELY-keskuksen perusteltu päätelmä, jossa todetaan, että vain pienin vaihtoehto VE1 on jatkosuunnittelukelpoinen. EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien huomioiminen ei myöskään ole mahdollista VE2 ja VE3 osalta. Lähtökohtaisesti kaavassa esitetyt suojakaistat, ekologiset polut, näiden määrä ja laajuus eivät ole riittävät näin laajan ja vaikutuksiltaan tuntemattoman hankkeen osalta. Varovaisuus- sekä "paras käytettävissä oleva teknologia"-periaatteiden mukaan suojakaistojen ja ekologisten käytävien toiminnallisuuden varmistamiseksi niiden vähimmäismitat tulee olla merkittävästi suuremmat	YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen korosti lisäselvitysten tarvetta hankkeeseen liittyvien vaikutusten epävarmuuden vuoksi. Kaikki YVA-menettelyssä tarkasteltavana olleet hankevaihtoehdot ovat tarvinneet lisäselvityksiä, ja näitä on laadittu tukemaan suunnittelua, jotta kaavoitusta voitaisiin toteuttaa laajimman hankevaihtoehdon mukaan. Kaavaluonnosvaiheen yhteydessä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa laaditun lisäselvityssuunnitelman mukaiset selvitykset on toteutettu ja huomioitu kaavaehdotuksessa. Yhteisviranomaisen perusteltua päätelmää ja siihen liittyviä johtopäätöksiä käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 14. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	kuin suositusten suurimmat arvot ja merkittävästi laajemmat. Paneelialueiden aiheuttamat pysyvät hydrologiset muutokset sekä vaikutukset vesiensuojeluun ja hulevesien hallintaan ei ole mahdollista arvioida luotettavasti. Esimerkiksi hulevesien ja tulvaherkkyyden kasvaminen aiheuttaa kohtuutonta ja pysyvää haittaa naapureille. Mommolan-Maurialan-Korvenkylän alue tulee jättää pois kaavoituksesta edellä mainittujen kohtien perusteella. Eristyisesti Lepästentien eteläpuoli. Asian arkaluontoisuuden vuoksi mielipide annetaan ilman henkilötietoja.	Kaavaluonnosvaiheen jälkeen on laadittu ekologisten yhteyksien selvitys, jossa on tarkemmin huomioitu eri eläinlajien osalta ekologiset yhteydet. Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu kaavaehdotukseen. Osayleiskaavaehdotuksessa annetaan vesienhallintaan liittyviä yleismääräyksiä. Aurinkovoimalahankkeen aiheuttamat muutokset hulevesiin huomioidaan hankkeeseen laadittavissa vesienhallintasuunnitelmissa. Hankkeen vesienhallintaratkaisuilla varmistetaan vesiensuojeluvaatimukset sekä se, ettei hanke merkittävästi heikennä vesistöjen nykytilaa tai vesitalouteen perustuvien luontokohteiden arvoja. Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa.
25. M13 Yksityishenkilö 13, 25.2.2025	Hei, OX2 välitti meille tietoa Huittisten aurinkovoimahankkeen kaavoituksen tilanteesta. Osallistuimme yleisötilaisuuteen osittain puhelimen välityksellä mutta tilaisuutta oli teknisesti hieman haastavaa seurata, kun emme päässeet paikan päälle. Vainio-Mattilan yhteismetsä omistaa hankealueen kartassa oikealla näkyvän itä-länsisuuntaisen vihreän kaistaleen, joka on jäämässä voimalahankkeen ulkopuolelle. Kommentoin Vainio-Mattilan yhteismetsän puolesta seuraavaa: * Vaikuttaisi siltä, että kaikki nykyiset tiet yhteismetsän alueella eivät ole vahvistettuina tässä kartassa (voi tosin olla, että tulkitsen kuvaa väärin.)	Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi. Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa. M- ja M-1-alueet on kaavaehdotuksessa muutettu M-8-alueiksi, joten aiempaa rajaa niiden välillä ei enää ole. Kaavan ehdotusvaiheessa aurinkovoimala-alueiden rajauksia on tarkistettu ja alueita supistettu merkittävästi.

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	**Vastineet**
	Sinänsä teiden vähäisyys ei näytä muodostavan ongelmaa, kunhan pääsemme tekemään metsänhoitoon ja hakkuisiin liittyviä kuljetuksia yhteismetsän alueelle esteettä tarpeen mukaan ja palstan sijainnista johtuen käytännössä voimala-alueen kautta. Olen pyytänyt OX2:n edustajilta vahvistamaan tämän. * Alueemme läpi menee M ja M-1 -kaava-alueiden raja. Emme ymmärrä tämän kaavarajan merkitystä yhteismetsän alueella. * Suurin huoli meidän näkökulmastamme on kapean kaistaleemme, erityisesti sen eteläreunan altistuminen tuulituhoille, kuivumiselle ja hyönteistuhoille. Tätä varten esitämme, että hankealueelle palstamme vastaiselle rajalle muodostettaisiin 20 metrin levyinen puustoinen vyöhyke suojaamaan riskialttiita kohtia. Ystävällisin terveisin, *(Nimi- ja yhteystiedot poistettu.)*	Muutokset rajauksissa perustuvat muun muassa luontoarvojen tarkempaan huomioon ottamiseen. Ehdotusvaiheen muutoksia kaavaan käsitellään kaavaselostuksen kohdassa 10.1 Osayleiskaavan luonnos ja kaavaan tehdyt muutokset ehdotusvaiheessa.